

Natuurtoets

**Uitbreiding 110kV Greenfield en veldvervang
Brownfield**

GO110

projectnummer 0472155.102
concept revisie 0A
7 juli 2022

Natuurtoets

Goor Tennet project testfase Bay Replacement GO110

projectnummer 0472155.102
documentnummer 472155.102-Goor-ECO-01
concept revisie 0A
7 juli 2022

Auteur

C. Bos (JM)

Controle

A. Wiersma

Opdrachtgever

TenneT TSO

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum vrijgave
7-7-2022

beschrijving revisie 0A
concept

gecontroleerd
G.A. van der Laan

vrijgave
R.S. Raap

Inhoudsopgave

Blz.

1	Inleiding	7
1.1	Aanleiding en planvoornemen	7
1.2	Doel en onderzoeksvragen	7
1.3	Leeswijzer	8
2	Wettelijk kader Wet natuurbescherming	9
2.1	Algemeen	9
2.2	Soortbescherming	9
2.3	Gebiedsbescherming	10
2.3.1	Natura 2000	10
2.3.2	Natuur Netwerk Nederland	10
2.3.3	Bos- en natuurgebieden buiten het NNN	11
2.3.4	Nationale landschappen	11
2.4	Bescherming houtopstanden	11
3	Methodiek	13
3.1	Algemeen	13
3.2	Bureauonderzoek	13
3.3	Terreinbezoek	14
3.4	Effectbeoordeling en advies vervoltraject	14
4	Resultaten	15
4.1	Gebiedsbeschrijving	15
4.2	Beschermde soorten	18
4.2.1	Resultaten bureauonderzoek	18
4.2.2	Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen	19
4.2.2.1	Vogels	19
4.2.2.2	Vleermuizen	21
4.2.2.3	Overige zoogdieren	23
4.2.2.4	Insecten	25
4.2.2.5	Vaatplanten	25
4.2.2.6	Overige flora en fauna	26
4.2.3	Samenvatting beschermde soorten	26
4.3	Beschermde gebieden	27
4.3.1	Natura 2000-gebieden	27
4.3.2	Natuur Netwerk Nederland	28
4.3.3	Bos- en natuurgebieden buiten het NNN	28
4.3.4	Nationale landschappen	29
4.4	Beschermde houtopstanden	29
5	Toetsing	30
5.1	Effectbepaling plan	30
5.2	Effecten op beschermde soorten	30
5.2.1	Vogels	30

5.2.2	Vleermuizen	31
5.2.3	Kleine marterachtigen en steenmarter	32
5.2.4	Egel	32
5.2.5	Grote vos	33
5.3	Effecten op beschermde gebieden	34
5.3.1	Effecten op Natura 2000-gebieden	34
5.3.2	Effecten op het NNN	34
5.3.3	Effecten op Bos- en natuurgebieden buiten het NNN	34
5.3.4	Effecten op Nationale Landschappen	34
6	Bronnen	35

Bijlage 1: Wettelijk kader

Conclusies en advies

In opdracht van TenneT is door Antea Group een Natuurtoets uitgevoerd. De opdrachtgever is voornemens het huidige station (Brownfield) uit te breiden met een 2e locatie (Greenfield) te Goor, gemeente Hof van Twente, provincie Overijssel. Hierbij worden twee masten blijvend geamoveerd, twee masten worden veranderd naar een opstijgpunt (OSP)

Ten behoeve van de werkzaamheden zal geen bebouwing gesloopt worden. Wel worden de bomen en struiken binnen het projectgebied mogelijk gerooid.

Het plan kan worden uitgevoerd als duidelijk is dat de ingrepen niet in strijd zijn met de Wet natuurbescherming en het beleid van het NatuurNetwerk Nederland (in Overijssel) Gelderse Natuurnetwerken en aanvullend provinciaal beleid. Daarom is inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en beschermde gebieden binnen de invloedssfeer van het projectgebied en de effecten hierop. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit hoofdstuk is het advies gegeven dat voortkomt uit de conclusies van de uitgevoerde Natuurtoets.

Conclusies: Beschermde gebieden

Het projectgebied is niet gelegen in een Natura 2000-gebied, NNN- gebied of Nationaal Landschap. Wel ligt het projectgebied deels binnen een Bos- en natuurgebied buiten het NNN.

Natura 2000

Uit de bureaustudie blijkt dat Natura 2000-gebied 'Borkeld' is gelegen op ruim 5 kilometer ten noordwesten van het projectgebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan twee kilometer afstand. Gezien de relatief kleine en kortdurende ingreep, de afstand en de aanwezigheid van tussenliggende afschermende elementen, zoals bomenrijen, glooiingen in het landschap en de tussenliggende wegen, kunnen effecten door storingsfactoren zoals verdroging, versnippering, of verstoring door geluid, licht en trillingen op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten van verzuring en vermeting ten gevolge van stikstofdepositie via de lucht kunnen niet op voorhand uitgesloten worden, maar sinds 1 juli 2021 geldt voor een tijdelijke verhoogde stikstofdepositie tijdens de aanlegfase, het wijzigen of het verwijderen van een bouwwerk geen vergunningplicht meer. Wel moet de stikstofuitstoot zo veel als mogelijk ingeperkt worden.

NNN

Het projectgebied is niet gelegen binnen een NNN-gebied. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ruim 2 kilometer ten noorden van het projectgebied. De provincie Overijssel kent geen externe werking op NNN-gebieden. Er zijn dus geen negatieve effecten op deze NNN-gebieden en er hoeven geen vervolgstappen in acht te worden genomen.

Bos- en natuurgebied buiten het NNN

Het projectgebied loopt aan de westzijde, nabij watergang de Boven Regge, deels door een bos- en natuurgebied buiten het NNN. Wanneer de werkzaamheden binnen dit gebied plaatsvinden, zoals bemaling of open ontgravingen, worden mogelijk potentiële natuurwaarden van dit gebied aangetast. Het is aanbevolen om voorafgaand aan de werkzaamheden met bevoegd gezag, de provincie Overijssel te overleggen over mogelijke maatregelen en vervolgstappen om de natuurwaarden van dit Bos- en natuurgebied buiten het NNN niet aan te tasten.

Nationale Landschappen

Het projectgebied ligt op ruim 13 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Nationale Landschap 'Noordoost-Twente'. Vanwege de afstand en tussenliggende elementen worden negatieve effecten op dit Nationale Landschap uitgesloten.

Conclusies: Beschermde houtopstanden

De bomen die mogelijk gekapt worden binnen het projectgebied, vallen niet onder een beschermde houtopstand. Er zijn dus geen negatieve effecten op beschermde houtopstanden.

Tabel 0.1. Overzicht conclusies en vervolgstappen gebiedsbescherming.

	Natura 2000	NNN	Bos- en natuurgebied buiten het NNN	Nationale Landschappen
Aanwezig binnen de invloedssfeer?	Mogelijk (stikstof).	Nee.	Ja.	Nee.
Effecten?	Mogelijk door stikstofdepositie door de lucht.	Nee.	Mogelijk.	Nee.
Vereiste vervolgstappen aan de orde?	Nee, maar stikstofuitstoot inperken.	Nee.	Ja, overleg met bevoegd gezag.	Nee.
Is het plan uitvoerbaar in het kader van de gebiedsbescherming?	Ja	Ja.	Mogelijk, na overleg met bevoegd gezag.	Ja.

Conclusies: Beschermde soorten

Uit de bureaustudie in combinatie met het terreinbezoek is gebleken dat (leefgebied van) de volgende in het kader van de Wet natuurbescherming beschermde soorten aanwezig zijn en/of mogelijk verwacht worden in het projectgebied:

- Jaarrond beschermde nesten (mogelijk nestplaatsen huismus, gierzwaluw, boerenzwaluw, huiszwaluw, boomvalk, buizerd, ransuil, torenvalk en slechtvalk);
- Algemene broedvogels (mogelijk nestplaatsen aanwezig);
- Vleermuizen (mogelijk verblijfplaatsen en essentiële vliegroute aanwezig);
- Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter (mogelijk verblijfplaatsen aanwezig in bosschage naast locatie Greenfield);
- Egel (mogelijk verblijfplaatsen aanwezig in bosschage naast locatie Greenfield);
- Grote vos (mogelijk essentieel leefgebied met waardplanten in bosschage naast locatie Greenfield).

In Tabel 0.2 is aangegeven welke gevolgen de aanwezigheid van (het leefgebied van) deze soorten heeft voor het voorliggende project. Aangegeven is of een nader onderzoek nodig is, of er sprake is van een overtreding van de Wet natuurbescherming, of dit middels maatregelen voorkomen kan worden en of bij de uitvoering van het project een ontheffing nodig is. In Hoofdstuk 5 van deze Natuurtoets staat de onderbouwing voor de gegeven conclusies.

Tabel 0.2. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort (groep)	Essentieel leefgebied in projectgebied?	Nader onderzoek nodig?	Is er sprake van een overtreding?	Is een ontheffing noodzakelijk	Vervolgstappen
Jaarrond beschermde nesten (huismus, gierzwaluw,	Mogelijke nestlocatie in woningen rond projectgebied.	Nee.	Nee, soorten zijn gewend aan urbane verstoring en	Nee.	Geen.

huiszwaluw en boerenzwaluw)			voldoende afstand.		
Jaarrond beschermd nesten (boomvalk, buizerd, ransuil, torenvalk en slechtvalk)	Mogelijke nestlocatie in te amoveren hoogspanningsmast.	Ja.	Mogelijk, wanneer mast verwijderd wordt en nest gebruikt wordt door vogel met jaarrond beschermd nest. <i>Zie paragraaf 5.2.1 voor werkwijze.</i>	Mogelijk.	Nader onderzoek naar gebruik nestlocatie.
Algemene broedvogels	Ja, geschikte broedplaatsen binnen en rond het projectgebied.	Nee	Nee, mits er voorafgaand aan werkzaamheid en wordt gecontroleerd op broedvogels en/of wordt gewerkt buiten het broedseizoen. <i>Zie paragraaf 5.2.1 voor werkwijze.</i>	Niet mogelijk	Werken buiten het broedseizoen. Indien tijdens het broedseizoen wordt gewerkt, dient het projectgebied voorafgaand gecontroleerd te worden op broedvogels en vrijgegeven te zijn. Indien begonnen wordt vlak voor het broedseizoen, dient het gebied broedvogelvrij gehouden te worden door middel van vogelwerende middelen of ongeschikt maken van het terrein.
Vleermuizen	Mogelijk verblijfplaatsen in hoofdgebouw op locatie Brownfield, omliggende woningen en mogelijk essentiële	Nee.	Nee, mits bouwverlichti ng weggedraaid wordt van bebouwing en watergang na	Nee.	Bouwverlichting na zonsondergang wegdraaien van bebouwing en watergang in actieve periode van vleermuizen.

	vliegroute langs Boven Regge.		zonsondergang tijdens actieve periode vleermuizen. Zie paragraaf 5.2.2 voor werkwijze.		
Marterachtigen	Mogelijk verblijfplaatsen aanwezig in bosschage aan zuidzijde van nieuwe locatie Greenfield.	Ja	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek. Zie paragraaf 5.2.3 voor werkwijze.	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek.	Nader onderzoek door middel van plaatsing van struikrover of combinatie cameravallen en sporenbuis.
Egel	Mogelijk verblijfplaatsen aanwezig in bosschage aan zuidzijde van nieuwe locatie Greenfield.	Ja	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek. Zie paragraaf 5.2.4 voor werkwijze.	Afhankelijk van uitkomsten nader onderzoek.	Nader onderzoek door middel van plaatsing van struikrover.
Grote vos	Mogelijk essentieel leefgebied met waadbomen in bosschage ten westen van locatie Greenfield.	Mogelijk.	Aanwezige wilgenbomen niet kappen of aantasten. Indien wel aangetast worden, nader onderzoek. Zie paragraaf 5.2.5 voor werkwijze.	Mogelijk.	Aanwezige wilgenbomen niet kappen of aantasten. Indien wel aangetast worden, nader onderzoek.

Zorgplicht

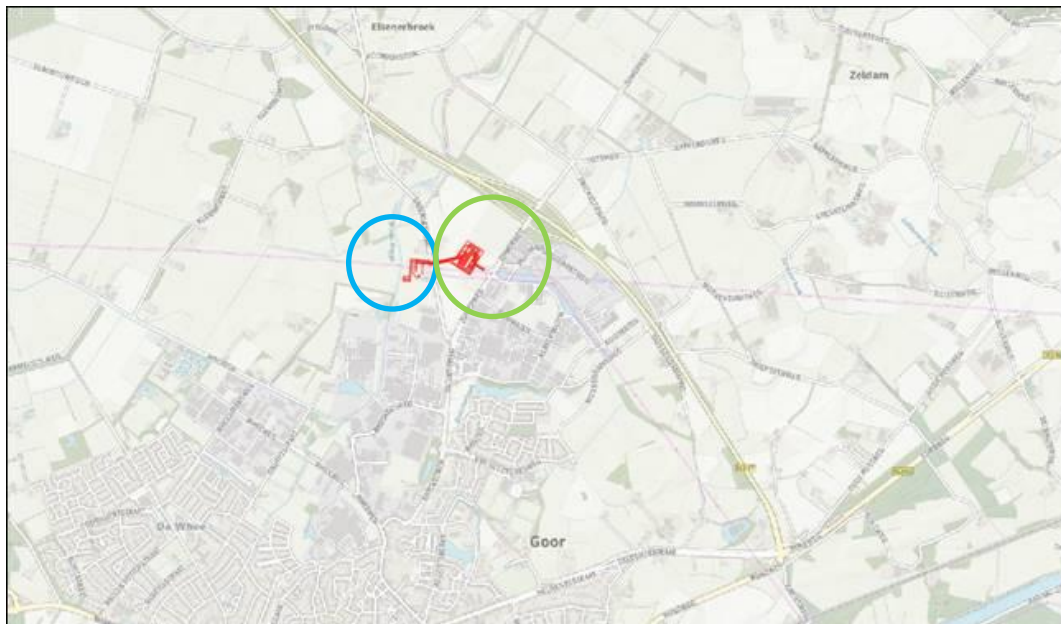
In de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. In het tekstkader in Bijlage I staat het wetsartikel uitgeschreven. De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding en planvoornemen

In opdracht van TenneT is door Antea Group een Natuurtoets uitgevoerd. De opdrachtgever is voornemens het huidige hoogspanningsstation (Brownfield) uit te breiden met een 2e locatie (Greenfield) te Goor, gemeente Hof van Twente, provincie Overijssel. Hierbij worden twee masten blijvend geamoveerd, twee masten worden veranderd naar een opstijgpunt (OSP)

Ten behoeve van de werkzaamheden zal geen bebouwing gesloopt worden. Wel worden de bomen en struiken binnen het projectgebied mogelijk gerooid. De planning van de werkzaamheden is nog onbekend, maar zal in elk geval voor 2023 nog niet starten.

Figuur 1.1. Locatie hoogspanningsstation Goor 110kV. Brown en Greenfield. (Bron; Esri). Blauw = Brownfield, groen = Greenfield.

Bij ruimtelijke ingrepen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of de geplande ingrepen effect hebben op beschermde soorten of beschermde gebieden (Wet natuurbescherming, NatuurNetwerk Nederland en provinciaal beschermde natuurgebieden). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties. Dit wordt gedaan op basis van een Natuurtoets. In dit rapport zijn de resultaten van de Natuurtoets beschreven.

1.2 Doel en onderzoeksvragen

Het doel van voorliggende Natuurtoets is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de beschermde soorten en beschermde gebieden (Natura 2000-gebieden en het NatuurNetwerk Nederland) en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing/vergunning noodzakelijk is. Om hiertoe te komen worden onder andere de volgende vragen beantwoord:

- Welke in het kader van de Wnb (Wet natuurbescherming) beschermde soorten (en/of vaste rust- en verblijfplaatsen) komen voor in het beïnvloedingsgebied van de

voorgenomen activiteit? Vinden er als gevolg van de ontwikkeling effecten plaats op deze soorten en worden daarbij verbodsbepalingen overtreden? Is het noodzakelijk om mitigerende maatregelen te nemen en welke zijn dit? Dient in het kader van de Wnb een ontheffing aangevraagd te worden?

- Komen in de beïnvloedingszone van het projectgebied beschermde natuurgebieden voor? Zo ja, welke zijn dit en wat zijn de gevolgen hierop? Dienen vervolgstappen in de vorm van een uitwerking- of een compensatieplan opgesteld te worden?

Op bovenstaande vragen wordt in hoofdstuk 4 en 5 een antwoord gegeven (zie ook de leeswijzer).

1.3 Leeswijzer

De Natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- De Natuurtoets begint met de belangrijkste conclusies gedestilleerd uit de resultaten van voorliggende Natuurtoets;
- Hoofdstuk 1 geeft de aanleiding van de Natuurtoets en het projectvoornemen;
- Hoofdstuk 2 beschrijft beknopt het wettelijk kader;
- Hoofdstuk 3 geeft een toelichting op de methodiek van de Natuurtoets;
- Hoofdstuk 4 beschrijft het gebied en gaat in op de ecologische waarden en de beschermde soorten en gebieden in (de omgeving) van het projectgebied;
- Hoofdstuk 5 toetst de activiteiten aan de Wet natuurbescherming en het NNN.

2 Wettelijk kader Wet natuurbescherming

Dit hoofdstuk beschrijft het wettelijk kader van de soortenbescherming ([paragraaf 2.2](#)) en de gebiedsbescherming ([paragraaf 2.3](#)) relevant voor voorliggende Natuurtoets.

2.1 Algemeen

De Wet natuurbescherming (hierna Wnb) regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, bescherming van soorten en de bescherming van houtopstanden.

Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'NatuurNetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

2.2 Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. Het gaat om de volgende drie categorieën:

1. soorten van de Vogelrichtlijn;
2. soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn, met uitzondering van vogels;
3. 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora').

De verbodsbepalingen en ontheffingsgronden voor de eerste twee categorieën komen rechtstreeks uit de Vogel- en Habitatrichtlijn. De derde categorie vindt zijn oorsprong in de nationale wetgeving. Bij voorliggende toetsing wordt tevens beoordeeld of soorten met jaarrond beschermde nesten aanwezig zijn in het projectgebied. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt tussen jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4) en mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

Soorten van de Vogelrichtlijn

Voor Vogelrichtlijnsoorten is het verboden om in het wild levende vogels te doden of te vangen, opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen, te beschadigen, te rapen of nesten van vogels weg te nemen. Daarnaast is het verboden vogels opzettelijk te storen. Dit laatste verbod geldt niet voor een aantal vogelsoorten, indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding en het nest zelf zijn functionaliteit behoudt (zie artikel 3.1 in tekstkader in de bijlage).

Soorten van de Habitatrichtlijn

Voor soorten van artikel 3.5 (Habitatrichtlijn, Bern en Bonn) is het eveneens verboden om in het wild levende dieren en planten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen, opzettelijk eieren van dieren te vernielen of te rapen. Voortplantings- of rustplaatsen mogen niet beschadigd of vernield worden. Daarnaast geldt er een verbod op om planten behorend bij artikel 3.5 te plukken, verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen. In tegenstelling tot de Vogelrichtlijnsoorten in artikel 3.1, mogen dieren behorend bij artikel 3.5 niet opzettelijk verstoord worden, ook niet als er geen wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding.

Andere soorten

Naast de Europees aangewezen beschermde flora en fauna, is er in Nederland ook een Nationale soortenlijst gemaakt die niet gedekt wordt door de Vogel- en Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern of Verdrag van Bonn. Deze soorten zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb, zie ook Bijlage tabel B en C van voorliggende rapportage. Voor soorten in bijlage A geldt een verbod op opzettelijk doden of vangen van dieren, opzettelijk beschadigen of vernielen van vaste voortplantings- of rustplaatsen van dieren. Voor soorten in bijlage B geldt een verbod op opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, vernielen en ontwortelen van planten. In tegenstelling tot artikel 3.1 en 3.5, is verstoring van deze soorten toegestaan.

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. De grond waarop deze vrijstelling geldt verschilt per provincie en hoeft dus niet in alle situaties van toepassing te zijn. Ook zijn de provincies niet altijd het bevoegd gezag. In bepaalde gevallen¹ is dit het rijk (via RVO). Vrijstelling op basis van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling is een geldige reden in alle provincies.

Indien bij het voornemen gestelde verboden in artikel 3.1, 3.5 of 3.10 worden overtreden, dient gewerkt te worden conform een gedragscode. Biedt een gedragscode geen oplossing, dan is het mogelijk om een ontheffing aan te vragen bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt. De grond waarop een ontheffing mogelijk is, verschilt per categorie. Zie de bijlage voor een uitgebreide toelichting.

2.3 Gebiedsbescherming

2.3.1 Natura 2000

Natura 2000-gebieden zijn natuurgebieden van groot internationaal belang. Deze gebieden zijn aangewezen onder de Europese Habitat- en/of Vogelrichtlijn. Voor de gebieden en de daarbij aangewezen soorten en habitattypen zijn instandhoudingsdoelstellingen opgesteld. Een activiteit mag niet leiden tot significant negatieve effecten op deze doelen of tot een aantasting van de natuurlijke kenmerken. Indien op voorhand significante effecten niet uitgesloten kunnen worden dient een Passende beoordeling opgesteld te worden.

2.3.2 Natuur Netwerk Nederland

Het NatuurNetwerk Nederland is een stelsel van ecologisch hoogwaardige natuurgebieden. Dit is onderdeel van de actieve soortbescherming uit de Wet natuurbescherming; bedreigde dier- en plantensoorten in een gunstige staat van instandhouding te brengen. Om dit realiseren is in de Wnb art. 1.12, lid 2 vastgelegd dat de provincies zorgen voor de totstandkoming en instandhouding van een samenhangend landelijk ecologisch netwerk, genaamd NatuurNetwerk Nederland.

De natuurgebieden die behoren tot het NNN en hun functies worden planologisch beschermd, hier geldt het 'nee, tenzij'- principe. De planologische bescherming betekent in het kort dat geen nieuwe bestemmingen worden toegestaan die per saldo leiden tot een significante aantasting van de oppervlakte, de kwaliteit en de samenhang van het NNN. Hieraan wordt getoetst bij de verlening van een omgevingsvergunning op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo).

¹ <https://www.rvo.nl/onderwerpen/agrarisch-ondernemen/beschermde-planten-dieren-en-natuur/wet-natuurbescherming/taken-en-rolverdeling-bevoegdheden>

De provincie Overijssel kent geen externe werking op NNN-gebieden. In de Omgevingsverordening Overijssel 2021 wordt het volgende gesteld: *Wij benadrukken nogmaals dat het NNN geen schaduwwerking heeft op naastliggende gronden. Voor deze gronden geldt geen beperkende bepalingen vanwege de ligging naast NNN. Er zijn echter andere wettelijke kaders die wel voor beperkingen kunnen zorgen. Zo geldt voor Natura 2000-gebieden een externe werking, die voortvloeit uit landelijke en internationale natuurwetgeving maar dus niet uit het beschermingsregime van het NNN.*

2.3.3 Bos- en natuurgebieden buiten het NNN

Buiten het Natuurnetwerk Nederland zijn in de provincie in ruime mate bos- en natuurgebieden aanwezig. Deze gebieden hebben vaak gebiedskenmerken die bepalend zijn voor de ruimtelijke kwaliteit en dienen daarom behouden te blijven. In aanvulling op de gebiedskenmerken – die vooral gericht zijn op het behoud en herstel van landschapskenmerken – voorziet de verordening in een aanvullende bescherming voor bos- en natuurgebieden buiten het NNN vanwege het belang van deze gebieden voor flora en fauna. Gelet op die functie is het ongewenst dat bos- en natuurelementen worden ‘verplaatst’. De gebiedskenmerken sluiten immers niet uit dat bestaande groene elementen worden ‘verschoven’ mits daarbij het karakteristiek van het landschap gehandhaafd blijft. Dit zou verlies van natuurwaarden kunnen betekenen, bijvoorbeeld waar oude bosbodems verloren gaan. Om te voorkomen dat aanwezige en potentiële natuurwaarden worden aangetast, zijn in principe geen ontwikkelingen toegestaan die negatieve effecten hebben op deze waarden.

2.3.4 Nationale landschappen

De provincie Overijssel heeft twee nationale landschappen; IJsseldelta en Noordoost-Twente. Onder een nationaal landschap wordt verstaan: gebieden met (inter)-nationaal zeldzame of unieke landschapskwaliteiten en in samenhang daarmee cultuurhistorische en natuurlijke kenmerken. De kernkwaliteiten voor Nationaal Landschap IJsseldelta zijn de grote mate van openheid, de historische, rationale, geometrische verkaveling van de polder Mastenbroek, het reliëf in de vorm van huisterpen en kreekruggen en de kleinschaligheid en openheid van het rivierenlandschap. De kernkwaliteiten van Nationaal Landschap Noordoost-Twente zijn het samenhangende complex van beken, essen, kampen en moderne ontginningen, de grote mate van kleinschaligheid en het groene karakter. Bestemmingsplannen voorzien alleen in nieuwe ontwikkelingen binnen gebieden die in artikel 2.6.2 begrensd zijn als Nationaal Landschap als die bijdragen aan het behoud of de ontwikkeling van de kernkwaliteiten.

2.4 Bescherming houtopstanden

De Wet natuurbescherming (Wnb) geeft invulling aan de bescherming van houtopstanden die tot aan 1 januari 2017 vielen onder bescherming van de Boswet. De bescherming is geregeld in hoofdstuk 4 van de Wnb. De Provincie is het bevoegd gezag. De bescherming betreft de houtopstanden die zijn gelegen buiten de bebouwde kom Wnb en die een oppervlakte hebben van meer dan 1.000 m² (0,1 hectare) of bestaan uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen. De Wnb doet geen uitspraken over houtopstanden die zijn gelegen binnen de bebouwde kom of met kleinere oppervlakte dan 1.000 m². Bescherming van dergelijke houtopstanden is een taak van de gemeentelijke overheid.

De wet geldt niet voor:

- a) Houtopstanden op erven of in tuinen;
- b) Fruitbomen of windschermen om boomgaarden;
- c) Naaldbomen bedoeld als kerstbomen indien niet ouder dan 20 jaar;
- d) Kweekgoed;

- e) Uit populieren of wilgen bestaande wegbeplantingen, beplantingen langs waterwegen en eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- f) Het dunnen van een houtopstand;
- g) Het uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van biomassa (onder specifieke voorwaarden).

Voor houtopstanden groter dan 1.000 m² is veelal sprake van overlap met de gemeentelijke Algemene Plaatselijke Verordening (APV). De mate van overlap kan per gemeente verschillen en is dus maatwerk. Toetsing aan de APV valt buiten de scope van de Natuurtoets.

Voor houtopstanden die zijn beschermd in de Wnb geldt een meldingsplicht bij voorgenomen velling, en in principe tevens een herplantplicht. Herplant wordt in principe ter plekke ingevuld. Onder voorwaarden kan herplant ook elders worden gerealiseerd.

3 Methodiek

Dit hoofdstuk beschrijft de methodiek die gehanteerd wordt tijdens het bureauonderzoek ([paragraaf 3.2](#)) en gedurende het terreinbezoek ([paragraaf 3.3](#)) van voorliggende Natuurtoets. In [paragraaf 3.4](#) wordt aangeduid hoe deze gegevens leiden tot een conclusie.

3.1 Algemeen

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

1. Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedsfeer van het plan;
2. Terreinbezoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

3.2 Bureauonderzoek

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek wordt specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (artikel 3.10). Bij vogels zal met name speciale aandacht geschonken worden aan soorten die in het projectgebied een essentieel leefgebied kunnen hebben. Voorgenoemde soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming (Habitatrichtlijn bijlage IV-soorten, bijlage II Verdrag van Bern en bijlage I Verdrag van Bonn) en moeten worden getoetst op voorkomen en het projecteffect. Treden effecten op, of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er maatregelen nodig om deze effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Wnb.

Een aantal soorten is door de provincies vrijgesteld en zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen (zie tabel B en C in de bijlage). Deze zijn niet meegenomen in deze toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in de provincie dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt bij het voorliggende project. Wel geldt de algemene zorgplicht. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd. Hierbij kan gedacht worden aan het rekening houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten en de manier van werken (zoals het aanhouden van vaste rijroutes en het zorgen voor vluchtmogelijkheden voor de soorten).

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het projectgebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2017-2022 beschermde soorten zijn aangetroffen binnen een straal van 2,5 kilometer tot het projectgebied. Daarnaast is gebruikt gemaakt van de digitale verspreidingsatlas (Verspreidingsatlas z.d.). Deze atlas maakt gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het projectgebied. Aan de hand van de resultaten van de bureaustudie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het projectgebied voor zouden kunnen komen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van provinciale digitale atlassen. Om inzicht te krijgen in de ligging van het projectgebied t.o.v. het NNN is de provinciale website geraadpleegd.

3.3 Terreinbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemde bureaustudie is middels een terreinbezoek bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Naast directe waarnemingen kan dan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de verwachte aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten op de locatie. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Op 26 april 2022 is een terreinbezoek uitgevoerd door Corine Bos, een ecooloog van JM ecologie, bij bewolkt weer, een temperatuur van circa 12°C en een windkracht van 2 Bft. Tijdens het terreinbezoek is de omgeving van het projectgebied bekeken op aanwezige soorten en habitats om een beeld te krijgen van aanwezige en mogelijke aanwezige beschermde flora en fauna.

3.4 Effectbeoordeling en advies vervolgtraject

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het verkennend terreinbezoek kan worden bepaald of het plan uitvoerbaar is en of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

4 Resultaten

In [paragraaf 4.1](#) wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van de projectgebieden gegeven. Vervolgens wordt in [paragraaf 4.2](#) ingegaan op de resultaten van de in het gebied aanwezige of verwachte beschermde soorten (uiteenzetting van de resultaten van de bureaustudie en het terreinbezoek), waarna in [paragraaf 4.3](#) de ligging van gebieden beschermd in het kader van de Wet natuurbescherming en volgens provinciaal beleid in de omgeving van het projectgebied aangegeven wordt.

4.1 Gebiedsbeschrijving

Het projectgebied waarbinnen de werkzaamheden uitgevoerd zullen worden, bevindt zich ten noorden van de stad Goor, gemeente Hof van Twente, provincie Overijssel aan de Entersestraat. De omgeving van het projectgebied wordt gekenmerkt door het naastgelegen zonnepark, agrarisch grasland, bedrijfspanden, een watergang en wegen. Ten westen van het projectgebied loopt de watergang, de Boven Regge. Het projectgebied is op te delen in drie delen te weten Brownfield (het huidige 110Kv station), Greenfield (de te realiseren uitbreiding op Brownfield) en het overgangsgebied met de te amoveren hoogspanningsmasten. Op station Brownfield zijn twee gebouwen en een hoogspanningsstation aanwezig. Het hoofdgebouw met daarin een kantine heeft een opbouw van bakstenen en een puntdak bedekt met bitumen. Het tweede gebouw heeft tevens een opbouw van bakstenen en een plat dak. Op het terrein staan een viertal bomen. Station Greenfield zal gerealiseerd worden in een akker, waar vroeger maïs heeft gestaan. Op het moment van veldbezoek was alle maïs geoogst en bestond de akker voornamelijk uit braakliggende grond. Ten zuiden van deze akker is een ruigte aanwezig met bosschages, enkele wilgenbomen en hoog gras, waarvan een deel tevens gebruikt zal worden om station Greenfield te realiseren. Het overgangsgebied tussen Brownfield en Greenfield bestaat uit een agrarisch perceel begroeid met gras. In onderstaand figuur is het projectgebied weergegeven.

Figuur 4.1. Projectgebied TenneT (rood kader), ten noorden van Goor, met Brownfield (bruin), Greenfield (groen), het overgangsgebied (grijs) en de te amoveren hoogspanningsmasten (rood kruis) (bron achtergrond: Esri).

Figuur 4.2. Station Brownfield.

Figuur 4.3. Bomenrij op station Brownfield.

Figuur 4.4. Hoogspanningsstation Goor op station Brownfield.

Figuur 4.5. Twee te amoveren hoogspanningsmasten.

Figuur 4.6. Bebouwing op station Brownfield.

Figuur 4.7. Entersestraat tussen Brownfield en Greenfield.

Figuur 4.8. Opgedroogde sloot langs Brownfield.

Figuur 4.9. Locatie station greenfield.

Figuur 4.10. Ruigte ten zuiden van station Greenfield.

Figuur 4.11. Bomen en bosschages ten zuidwesten van station Greenfield.

Figuur 4.12. Station Brownfield, gezien vanaf station Greenfield.

Figuur 4.13. Hoogspanningsmast die omgevormd wordt tot opstijgportaal.

Figuur 4.14. Overgangszone tussen Brownfield en Greenfield, gezien vanaf westen.

Figuur 4.15. Overgangszone tussen Brownfield en Greenfield, gezien vanaf oosten.

4.2 Beschermde soorten

4.2.1 Resultaten bureauonderzoek

Uit de recente verspreidingsinformatie blijkt dat in of nabij het projectgebied in de afgelopen 5 jaar diverse beschermde soorten zijn waargenomen (binnen een straal van 2,5 kilometer). Dit betreft de beschermde soorten genoemd in Habitatrichtlijn (bijlage IV-onderdeel a en b) en de niet-vrijgestelde 'andere soorten' uit bijlage I (onderdeel a en b) van de Wet natuurbescherming alsook vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. De soorten zijn weergegeven in Tabel 4.1.

Tabel 4.1. Overzicht van waargenomen beschermde soorten in de omgeving van het projectgebied (binnen een straal van 2,5km) die in de NDFF door derden zijn ingevoerd. De soorten zijn in te delen in Habitatrichtlijn (HR), lijsten A en B behorende bij artikel 3.10 en vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest (JRB) en zijn aangegeven met een 'X' (NDFF, 2017-2022).

Soortgroep	Soort	3.1	3.5	3.10
Vogels	Boerenwaluw	X		
	Boomvalk	X		
	Bosuil	X		
	Buizerd	X		
	Gierzwaluw	X		
	Grote gele kwikstaart	X		
	Havik	X		
	Huismus	X		
	Huiszwaluw	X		
	Kerkuil	X		
	Ooievaar	x		
	Ransuil	X		
	Roek	X		
	Slechtvalk	X		
	Sperwer	X		
	Steenuil	X		
	Torenvalk	X		
Zoogdieren	Gewone dwergvleermuis		X	
	Boommarter		X	
	Bunzing			X
	Eekhoorn			X
	Egel			X
	Steenmarter			X
	Wezel			X
	Wolf		X	
Insecten	Grote vos			X
	Kleine ijsvogelvinder			X
Vaatplanten	Spits havikskruid			X

Op basis van de verspreidingsgegevens van een soort, in combinatie met kennis van de terreingeschiktheid voor deze soorten, is vervolgens nagegaan of het projectgebied een functie vervult voor (onder andere) deze soorten en of effecten aan de orde zijn. De bevindingen worden in paragraaf 4.2.2 uiteengezet. Tevens worden soorten die niet bekend aanwezig zijn, maar mogelijk wel verwacht worden, toegevoegd.

4.2.2 Resultaten terreinbezoek - ecologische bevindingen

Op basis van het bureauonderzoek en het terreinbezoek wordt per soortgroep ingegaan op de eventuele (kans op) aanwezigheid van beschermde soorten in het projectgebied.

4.2.2.1 Vogels

Alle broedgevallen van vogels zijn beschermd. Van 23 vogelsoorten zijn ook de nesten, vaste rust- en verblijfplaatsen jaarrond beschermd in de Provincie Overijssel. Dit zijn soorten die vallen in de categorie 1 tot en met 4 in de 'Beleidsregel Natuur Overijssel' welke is vastgesteld in 2017 en laatst gewijzigd in 2019. Naast de jaarrond beschermde nesten van categorie 1 tot en met 4 zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Vogels met jaarrond beschermde nesten categorie 1 tot en met 5 zijn vermeld in tabel 4.2.

Tabel 4.2. Jaarrond beschermde nesten in de provincie Overijssel.

Soort	Categorie	Soort	Categorie
Boerenwaluw	3	Blauwe reiger	5
Boomvalk	4	Bonte vliegenvanger	5
Bosuil	3	Boomklever	5
Buizerd	4	Boomkruiper	5
Gierzwaluw	2	Draaihals	5
Grote gele kwikstaart	3	Gekraagde roodstaart	5
Havik	4	Glanskop	5
Huismus	2	Grauwe vliegenvanger	5
Huiszwaluw	2	Groene specht	5
Kerkuil	3	Grote bonte specht	5
Oehoe	3	Grutto	5
Ooievaar	3	IJsvogel	5
Raaf	4	Kleine bonte specht	5
Ransuil	4	Kortsnabelboomkruiper	5
Roek	2	Middelste bonte specht	5
Slechtvalk	3	Oeverzwaluw	5
Sperwer	4	Ringmus	5
Steenuil	1	Spreeuw	5
Torenvalk	4	Tapuit	5
Wespendief	4	Tureluur	5
Zeearend	4	Veldleeuwerik	5
Zwarte specht	3	Wulp	5
Zwarte wouw	4	Zomertortel	5
		Zwarte mees	5
		Zwarte roodstaart	5

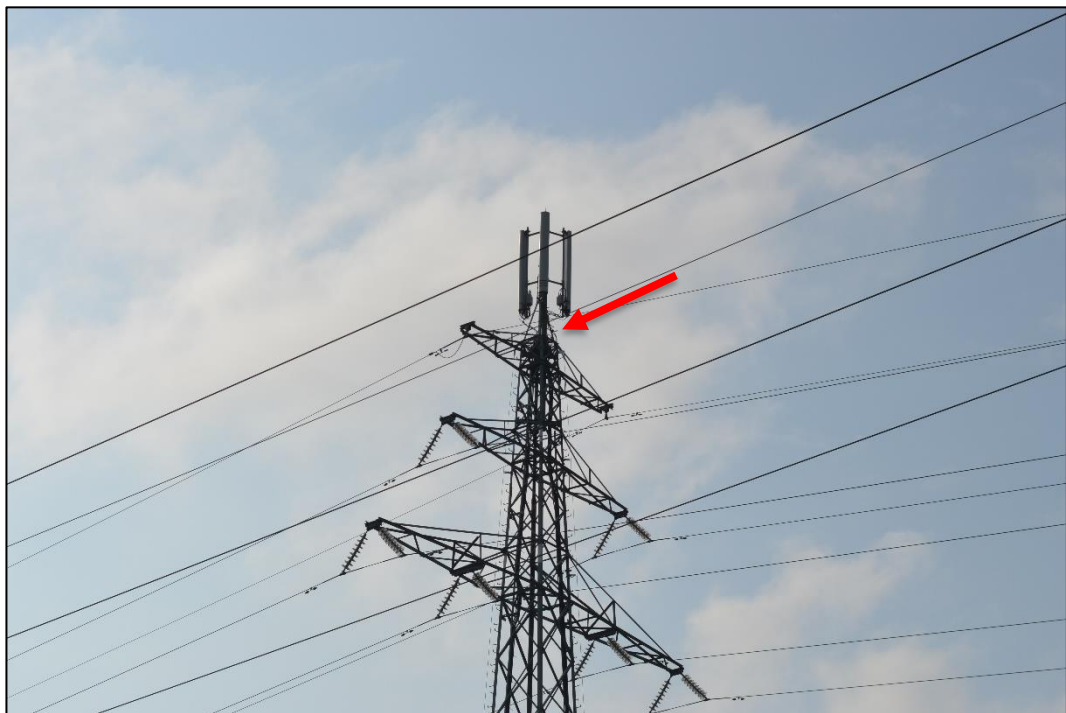
Jaarrond beschermd nest (categorie 1 t/m 4)

In de omgeving van het projectgebied komen diverse soorten vogels met jaarrond beschermde nesten voor. Tijdens het terreinbezoek is een zone rondom het projectgebied gecontroleerd op de aanwezigheid van jaarrond beschermde vogelnesten of geschikte broedlocaties in bomen, masten palen, nestkasten, gebouwen en langs stromend water.

Er zijn geen boomnesten aangetroffen in de nabijgelegen bomen en tevens ontbreekt een bosrijke omgeving, waardoor de aanwezigheid van jaarrond beschermde nesten van bosuil, havik, roek en sperwer uitgesloten kan worden. De gebouwen binnen het projectgebied zijn gecontroleerd op nesten van boerenwaluw of huiszwaluw, deze nesten zijn niet aangetroffen en aanwezigheid kan daarmee worden uitgesloten. Wel zijn de woningen nabij het projectgebied mogelijk geschikt als nestlocatie voor boerenwaluw en/of huiszwaluw. Aanwezigheid van nesten van boerenwaluw en huiszwaluw rond het projectgebied kan niet worden uitgesloten.

Ten westen van het projectgebied loopt de watergang de Boven Regge, welke geschikte broedlocaties voor de grote gele kwikstaart kan bieden. Echter is de oever ongeschikt, er zijn geen bruggen of nissen aanwezig en staan er geen bomen langs de waterkant, waardoor aanwezigheid van nesten van de grote gele kwikstaart uitgesloten kunnen worden. Op één van de hoogspanningsmasten die geamoveerd wordt, is een nest waargenomen. Tevens is er op een hoogspanningsmast naast het projectgebied, welke niet geamoveerd wordt, een nest waargenomen. Deze nesten kunnen mogelijk gebruikt worden door boomvalk, buizerd, ransuil, torenvalk en slechtvalk. Deze nesten zijn te klein voor een ooievaar en tevens zijn er geen palen waargenomen, waar de ooievaar een nestlocatie kan hebben. De aanwezigheid van nesten van de ooievaar kan daarmee worden uitgesloten. De bebouwing op en rond het plangebied is ongeschikt als nestlocatie voor de kerkuil en steenuil vanwege de afwezigheid van openingen en kieren in de bebouwing, afwezigheid van uilenborden en holtes in de bomen. Aanwezigheid van nesten van deze soorten kan daarmee worden uitgesloten.

De bebouwing binnen het projectgebied is ongeschikt als nestlocatie voor gierzwaluw en huismus. Het hoofdgebouw met bitumen dakbedekking is ongeschikt vanwege de afwezigheid van kieren of spleten, waar gierzwaluw of huismus onder kunnen komen. De ventilatiegaten zijn tevens ongeschikt voor huismus en gierzwaluw vanwege de geringe ruimte achter deze spleten. Wel kunnen de woningen nabij het projectgebied geschikte nestlocaties bieden voor huismus en gierzwaluw vanwege de dakpannen daken, waaronder ruimte is voor een nestlocatie. Aanwezigheid van nesten van huismus en gierzwaluw rond het projectgebied kan daarmee niet worden uitgesloten.

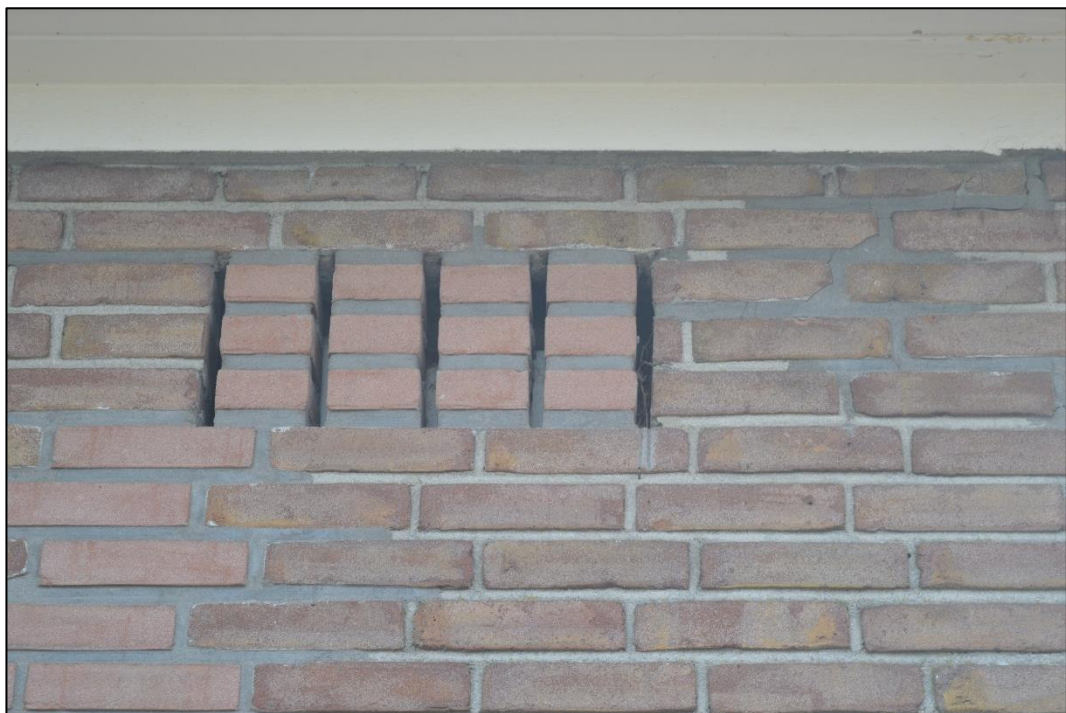
Figuur 4.26. Te amoveren hoogspanningsmast, waarin een mogelijk jaarrond beschermd nest is waargenomen (rode pijl geeft locatie van het nest weer).

Mogelijke consequenties van de ingreep op jaarrond beschermde nesten van huismus, gierzwaluw, boerenzwaluw, huiszwaluw, boomvalk, buizerd, ransuil, torenvalk en slechtvalk worden behandeld in paragraaf 5.2.1.

Soorten met mogelijk een jaarrond beschermd nest

Naast de jaarrond beschermde nesten van categorie 1 t/m 4 zijn er categorie 5-vogelsoorten, waarvan de nesten alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische

omstandigheden dat rechtvaardigen. De omgeving van de projectgebieden is gecontroleerd op de aanwezigheid van geschikte nesten of nestlocaties in bomen, boomholtes, gebouwen, nestkasten en ander geschikt broedhabitat. Op de akker waar de nieuwe locatie Greenfield komt, is geen geschikt broedgebied aanwezig voor vogelsoorten. Mogelijk dienen de akkers rond het projectgebied, begroeid met gras, wel als geschikt broedgebied voor onder andere grutto of wulp. Tevens is er in een ventilatierooster op het hoofdgebouw op locatie Brownfield een actieve nestlocatie van boomkruiper waargenomen. Deze boomkruiper kroop met nestmateriaal in het ventilatierooster. Er gelden voor de aangetroffen nesten en mogelijke nestplaatsen echter geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarrond bescherming onder categorie 5 rechtvaardigen vanwege de aanwezigheid van voldoende alternatieve weilanden buiten de verstoringszone van de werkzaamheden. Voor de aangetroffen mogelijke nesten geldt hetzelfde als voor algemene broedvogels.

Figuur 4.37. Locatie actief nest van boomkruiper in ventilatierooster in hoofdgebouw binnen projectgebied.

Algemene broedvogels

Binnen de verstoringszone van de projectgebieden bevindt zich veel geschikt broedgebied voor algemene broedvogels. Broedgevallen kunnen verwacht worden in bermen, langs watergangen, op agrarische percelen en in of op de gebouwen binnen het projectgebied. Aanwezigheid van algemene broedvogels kan daarmee niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op algemene broedvogels worden behandeld in paragraaf 5.2.1.

4.2.2.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn zwaar beschermd (alle in Nederland voorkomende soorten staan vermeld in de Habitatrichtlijn). Vleermuizen kunnen een projectgebied gebruiken als verblijfplaats, vaste vliegroute en/of foerageergebied.

Verblijfplaatsen kunnen uitgesplitst worden in vier categorieën, te weten kraam-, zomer-, paar- en winterverblijven. Vleermuizen maken op verschillende manieren en in verschillende seizoenen

gebruik van deze verblijfplaatsen. De eisen die vleermuizen stellen aan hun verblijfplaatsen zijn afhankelijk van de vleermuissoort en het gebruik van de verblijfplaats. Kraamverblijven worden in het voorjaar en de vroege zomer gebruikt door grote groepen drachtige vrouwtjes om hun jongen te baren en groot te brengen. Tegelijkertijd bevinden kleinere groepen mannetjes zich in de zomerverblijfplaatsen. Later in de zomer en in het najaar verplaatsen de mannetjes zich naar de paarverblijven, waaromheen ze een territorium bezetten en verdedigen tegen andere mannetjes. Binnen het territorium proberen de mannetjes langskomende vrouwtjes te lokken naar de paarverblijven, waar vervolgens de paring plaatsvindt. Het paarseizoen eindigt in de herfst, waarna de vleermuizen de winterverblijven opzoeken om te overwinteren. Sommige soorten migreren hiervoor over behoorlijke afstanden.

Vleermuizen gebruiken vliegroutes voor dagelijkse verplaatsingen tussen verblijfplaats en foerageergebieden en in het geval van migrerende soorten, voor de jaarlijkse trek van en naar de winterverblijven. Meestal maken vleermuizen langdurig gebruik van vaste routes die ze onthouden. Daarbij worden lijnvormige elementen zoals bomenrijen, dijken en watergangen gebruikt als vliegrouteondersteuning. Het onderbreken of verwijderen van deze elementen bij een (potentiële) vliegroute kan een negatief effect hebben op de mogelijkheid van vleermuizen om hun doel te bereiken.

Ten slotte kunnen vleermuizen een projectgebied gebruiken als foerageergebied. De vleermuizen komen via vaste routes naar het foerageergebied om daar in de buurt van bomen en water te jagen op vliegende insecten. Net zoals vaste vliegroutes die veelvuldig gebruikt worden, maken vleermuizen ook gebruik van vaste foerageergebieden. Het ongeschikt maken van een foerageergebied door bijvoorbeeld het kappen of verlichten van bomen of het dempen van waterpartijen, kan tot gevolg hebben dat vleermuizen geen toegang meer hebben tot voldoende voedsel.

Verblijf- en rustplaatsen

De bomen binnen de verstoringszone van de projectgebieden zijn gecontroleerd op de aanwezigheid van boomholtes die geschikt kunnen zijn als vleermuisverblijfplaats. Er zijn rondom de projectgebieden geen potentieel geschikte holtes aangetroffen in de aanwezige bomen. Ook binnen het projectgebied zijn geen geschikte boomholtes aanwezig. Het aanwezige hoofdgebouw op locatie Brownfield biedt mogelijk wel geschikte verblijfplaatsen voor gebouwbewonende vleermuizen vanwege de aanwezigheid van ventilatieroosters, waar achter vleermuizen kunnen verblijven. Vanwege de geringe grootte achter de ventilatieroosters en afwezigheid van een spouwmuur worden kraamverblijfplaatsen uitgesloten, maar deze ventilatieroosters kunnen wel gebruikt worden als paar- of zomerverblijf door soorten als de gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis of laatvlieger. Tevens is een groot deel van de woonhuizen in de omgeving van het projectgebied geschikt als kraam-, paar-, zomer- en winterverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuissoorten als gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis (geen kraamverblijf) en laatvlieger.

Vliegrouteondersteuning

In de omgeving van het projectgebied bevindt zich een lijnvormig element in de vorm van watergang de Boven Regge, die dienst kan doen als essentiële vliegrouteondersteuning voor diverse vleermuissoorten. Er zijn geen alternatieve watergangen aanwezig, waardoor deze watergang mogelijk essentieel is. Er zijn geen bomenrijen of andere lijnvormige elementen die dienst kunnen doen als vliegrouteondersteuning.

Foerageergebied

Er is veel geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen binnen en rond het projectgebied. Er is echter in de wijde omgeving en buiten de verstoringszone evenveel minstens even geschikt foerageergebied voorhanden. Het aanwezige foerageergebied in en binnen de verstoringszone

van het projectgebied wordt daarom niet aangemerkt als essentieel foerageergebied. Aanwezigheid van essentieel foerageergebied is daarmee uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen en vliegroute van vleermuizen worden behandeld in paragraaf 5.2.2.

4.2.2.3 Overige zoogdieren

Uit het bureauonderzoek is naar voren gekomen dat er binnen een straal van 2,5 kilometer tot het plangebied diverse beschermde, niet vrijgestelde, zoogdieren zijn waargenomen. Het gaat om de boommarter, bunzing, eekhoorn, egel, steenmarter, wezel en wolf. Daarnaast is de aanwezigheid van hermelijn in de omgeving niet uitgesloten vanwege de verborgen leefwijze van deze soort. Aanwezigheid van overige beschermde, niet-vrijgestelde zoogdieren kan op basis van de aanwezige habitats en het landelijke verspreidingspatroon uitgesloten worden binnen het projectgebied.

Boommarter

De boommarter is een soort van een bosrijke omgeving. In Nederland komt de boommarter in allerlei typen en leeftijden bos voor. Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, konijnen-, vossen of dassenhopen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in inrottingsholten en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan (Zoogdierverseniging, z.d.). Er is één waarneming bekend van de boommarter rond het projectgebied, dit betrof een doodgereden exemplaar. Rond het projectgebied ontbreekt het aan een bosrijke omgeving en zijn geen boomholtes of hopen aanwezig, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van de boommarter uitgesloten wordt.

Bunzing

De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. Een bunzing maakt zijn schuilplaats in oude hopen van bijvoorbeeld konijn, mol, vos en das. Maar ook onder steenhopen, houtmijten, in holle bomen of onder boomwortels. Hij bekleedt zijn hol met gras en mos. In de winter maakt de bunzing zijn schuilplaats op warmere plaatsen, zoals onder stro- en hooibalen bij boerderijen. De bunzing graaft soms zelf een hol. (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn twee waarnemingen bekend van de bunzing rond het projectgebied. Een deel van het projectgebied, de zuidzijde van locatie Greenfield, biedt mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor de bunzing in de vorm van hopen. Dit gebied bevat ook een bosschage met ruigtes van ongeveer 1 hectare groot, welke ook stapels met stenen bevat. Hier zijn tevens mogelijk verblijfplaatsen aanwezig van de bunzing. Tijdens het veldbezoek zijn hier tevens muizenholletjes en veel hazen waargenomen, welke prooien voor de bunzing kunnen zijn. De aanwezigheid van de bunzing kan hier niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de bunzing worden behandeld in paragraaf 5.2.3.

Eekhoorn

Eekhoorns leven met name in bossen, maar ook in parken, tuinen en houtwallen in de buurt van bossen. De eekhoorn maakt nesten in bomen en gebruikt ook regelmatig boomholtes als verblijfplaats (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen van de eekhoorn bekend rond het projectgebied. Er zijn in en binnen de verstoringszone van het projectgebied geen nesten van eekhoorn aangetroffen of geschikte boomholtes. Het projectgebied wordt niet als geschikt geacht als foerageergebied voor eekhoorn vanwege de afwezigheid van voldoende

voedsel. Aanwezigheid van verblijfplaatsen en essentieel foerageergebied van de eekhoorn is uitgesloten.

Egel

De egel leeft in bijna alle landschappen. In sommige gebieden zijn ze echter algemener dan in andere. Tuinen, bosranden, struweel en loofbos, liefst met ondergroei, zijn goede leefgebieden. Egels komen ook in steden voor, zolang er maar groen en schuilplaatsen aanwezig zijn (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de egel rond het projectgebied. Een deel van het projectgebied, de zuidzijde van locatie Greenfield, biedt mogelijk geschikte verblijfplaatsen voor de egel in de vorm van ruigtes en struikgewas. Dit gebied is ongeveer 1 hectare groot en bevat meerdere struiken en bomen, waardoor dit geschikte verblijfplaatsen voor de egel kan bieden. De aanwezigheid van de egel kan hier niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de egel worden behandeld in paragraaf 5.2.4.

Steenmarter

De steenmarter is een typische cultuurvolger. Binnen het territorium heeft de soort soms wel tientallen rustplaatsen. Rustplaatsen kunnen zich op veel plaatsen bevinden, zowel in bebouwd gebied alsook in het buitengebied. Verblijfplaatsen of nesten bevinden zich bijvoorbeeld in holtes of in openingen tussen platen en stenen (Zoogdiervereniging, z.d.). Er zijn meerdere waarnemingen bekend van de steenmarter rond het projectgebied. Aan zuidzijde van de nieuwe locatie Greenfield is een bosschage met ruigtes aanwezig van ongeveer 1 hectare groot met veel hogere struiken en grassen. Tevens is hier een stapel van stenen aanwezig, waar de steenmarter kan verblijven. Tevens kan de steenmarter aanwezig zijn in de gebouwen rond het projectgebied. Aanwezigheid van de steenmarter kan daarmee niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de steenmarter worden behandeld in paragraaf 5.2.3.

Wezel

Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland). Meestal in droger gebied dan de hermelijn. Echter overal waar woelmuizen ontbreken, ontbreekt ook de wezel. Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude hopen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Goede schuilmogelijkheden en de aanwezigheid van voldoende geschikt voedsel zijn de enige eisen die de wezel aan zijn omgeving stelt (Zoogdiervereniging, z.d.). Er is één waarneming bekend van de wezel rond het projectgebied, dit betrof een dood exemplaar dat door een kat gevangen was. Aan de zuidzijde van de nieuwe locatie Greenfield is een bosschage met ruigtes aanwezig van ongeveer 1 hectare groot met veel hogere struiken, grassen en muizenholen. Tevens is hier een stapel van stenen aanwezig, waar de wezel kan verblijven. Aanwezigheid van de wezel kan daarmee niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de wezel worden behandeld in paragraaf 5.2.3.

Wolf

De wolf is, na uitgestorven te zijn geweest in Nederland, weer bezig met een opmars vanuit Duitsland. Inmiddels heeft de soort zich gevestigd op de Veluwe. Vestigingshabitat bestaat uit uitgestrekte boscomplexen en moerasgebieden met veel rust en prooidieren zoals ree (Zoogdiervereniging, z.d.). De waarneming van wolf in de omgeving van het projectgebied betreft

een zwervend dier. Geschikt vestigingshabitat is niet aanwezig en de wolf heeft geen binding aan het projectgebied en de omgeving daarvan. Aanwezigheid van de wolf is daarom uitgesloten.

Hermelijn

De hermelijn komt in alle habitats voor, in open plekken, in bossen, houtwallen, duinen, akkers en vochtig terrein. Belangrijk is dat er voldoende dekking en schuilmogelijkheden aanwezig zijn en dat er voldoende prooidieren in de vorm van (woel)muizen te vinden zijn. Verblijfplaatsen bevinden zich op plaatsen met voldoende dekking, zoals in bosschages, takkenbulten en in holen van muizen, ratten, konijnen, mollen, dassen en vossen (Zoogdierverseniging, z.d.). Er zijn geen waarnemingen bekend van de hermelijn in de omgeving van het projectgebied, maar door de verborgen leefwijze kan het zijn dat de soort wel aanwezig is, maar nog nooit waargenomen. Aan de zuidzijde van de nieuwe locatie Greenfield is een bosschage met ruigtes aanwezig van ongeveer 1 hectare groot met veel hogere struiken, grassen en muizenholten. Tevens is hier een stapel van stenen aanwezig, waar de hermelijn kan verblijven. Aanwezigheid van de hermelijn kan daarmee niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op verblijfplaatsen van de hermelijn worden behandeld in paragraaf 5.2.3.

4.2.2.4 Insecten

Van de beschermde insecten in Nederland zijn alleen waarnemingen bekend van de grote vos en de kleine ijsvogelvlinder binnen een straal van 2,5 kilometer van de projectgebieden. Overige beschermde insecten kunnen op basis van het landelijke verspreidingspatroon en de terreinkarakteristieken uitgesloten worden in en binnen de verstoringszone van het projectgebied.

Grote vos

De grote vos leeft met name in vochtige open bossen, bosranden, boomgaarden en andere plekken met grote vrijstaande waardbomen. De vlinder overwintert in holle bomen of stapels hout. De eitjes worden door het vrouwtje afgezet op de bovenste takken van hoge, vrijstaande bomen. De waardplanten van deze soort zijn onder andere iep, zoete kers en enkele wilgensoorten (Vlinderstichting, z.d.). Er zijn twee waarnemingen bekend van de grote vos rond het projectgebied. Ten westen van de nieuwe locatie Greenfield is een bosschage aanwezig met ruigtes en enkele wilgenbomen. Mogelijk worden deze bomen gebruikt door de grote vos als waardplant. De aanwezigheid van grote vos kan daarmee niet worden uitgesloten.

Mogelijke consequenties van de ingreep op leefgebied van de grote vos worden behandeld in paragraaf 5.2.5.

Kleine ijsvogelvlinder

De kleine ijsvogelvlinder leeft net als de grote weerschijnvlinder in open plekken in gevarieerde bossen. Als waardplant gebruikt de soort wilde kamperfoelie (Vlinderstichting, z.d.). De wilde kamperfoelie is tijdens het terreinbezoek niet aangetroffen rondom de projectgebieden, ook is geen geschikt habitat aanwezig om essentieel leefgebied van de kleine ijsvogelvlinder te verwachten, waardoor de aanwezigheid van de kleine ijsvogelvlinder hier uitgesloten is.

4.2.2.5 Vaatplanten

Uit het bureauonderzoek is naar voren gekomen dat er binnen een straal van 2,5 kilometer tot het plangebied één beschermde, niet vrijgestelde vaatplant is waargenomen. Het gaat om het spits havikskruid. Aanwezigheid van overige beschermde, niet-vrijgestelde vaatplanten kan op

basis van de aanwezige habitats en het landelijke verspreidingspatroon uitgesloten worden binnen het projectgebied.

Spits havikskruid

Het spits havikskruid groeit in grasland (schraal grasland, grazige hellingen en glooiend weiland langs beekjes), bermen, terreininsnijdingen, rivierdijken, bossen (open plekken), bosranden, hakhoutbosjes, langs spoorwegen (spoorbermen) en braakliggende akkers op zonnige, zelden licht beschaduwde, open plaatsen (Floron, z.d.). Er is één waarneming bekend van spits havikskruid rond het projectgebied, op ruim 2 kilometer afstand. De akkers in de omgeving van het projectgebied zijn allen intensief beheerd en voedselrijk. De aanwezigheid van spits havikskruid kan daarmee worden uitgesloten.

4.2.2.6 Overige flora en fauna

Overige beschermde dier- en plantensoorten kunnen op basis van de recente waarnemingen, bekende verspreiding en de aanwezige habitats en kenmerken van het projectgebied, worden uitgesloten binnen de invloedssfeer van het projectgebied.

4.2.3 Samenvatting beschermde soorten

Uit het terreinbezoek is gebleken dat de soorten weergegeven in tabel 4.3 en die een beschermde status hebben in de Wet natuurbescherming mogelijk voor kunnen komen in het projectgebied. In hoofdstuk 5 wordt nader op deze soorten in gegaan.

Tabel 4.3. Mogelijk aanwezige beschermde soorten in het projectgebied.

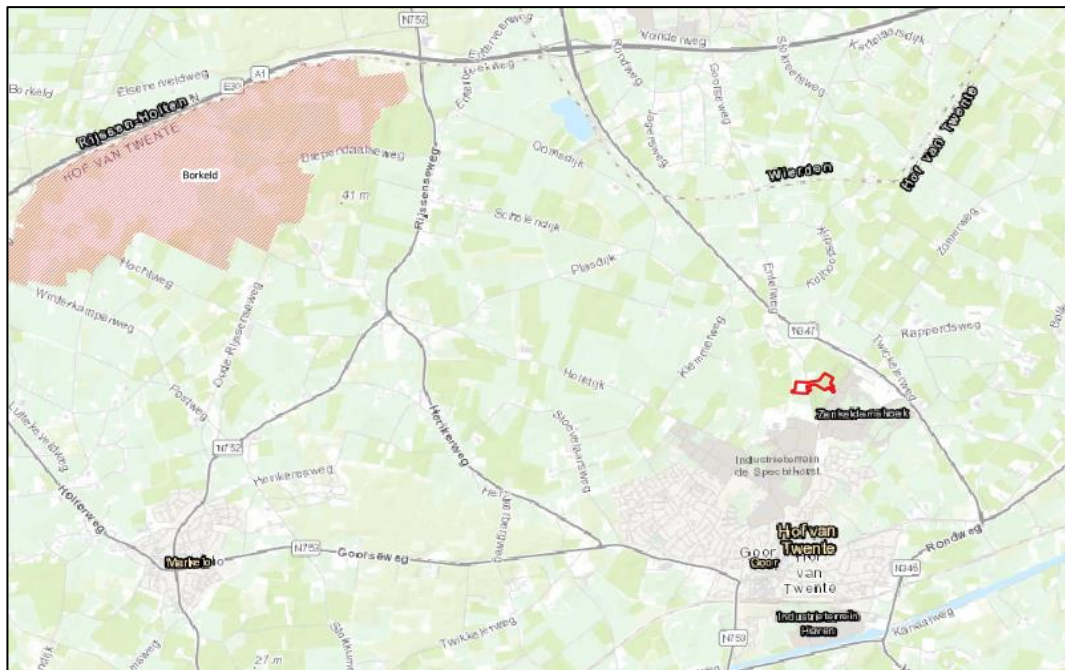
Soort	Beschermings regime	Aanwezigheid	Toelichting
Jaarrond beschermde nesten	Artikel 3.1.	Mogelijk	Mogelijk nestlocaties boomvalk, buizerd, ransuil, torenvalk en slechtvalk in te amoveren hoogspanningsmasten, mogelijk nestlocaties huismus, gierzwaluw, boerenzwaluw en huiszwaluw in omliggende bebouwing.
Algemene broedvogels	Artikel 3.1.	Waarschijnlijk	Geschikte broedplaatsen in bermen, bosschages, gebouwen en op agrarische percelen.
Vleermuizen	Artikel 3.5.	Mogelijk	Mogelijk aanwezigheid van gebouwbewonende vleermuissoorten in hoofdgebouw op locatie Brownfield en in woningen in omgeving, mogelijk essentiële vliegroute langs watergang Boven Regge.
Bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter	Artikel 3.10	Mogelijk	Mogelijk verblijfplaatsen in bosschage aan zuidzijde van locatie Greenfield en in woningen rond projectgebied.
Egel	Artikel 3.10	Mogelijk	Mogelijk verblijfplaatsen in bosschage ten westen van locatie Greenfield.
Grote vos	Artikel 3.10	Mogelijk	Mogelijk essentieel leefgebied in bosschage ten westen van locatie Greenfield.

4.3 Beschermde gebieden

4.3.1 Natura 2000-gebieden

Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Borkeld' is gelegen op ruim 5 kilometer ten noordwesten van het projectgebied (Figuur 4.18). Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan vijf kilometer afstand.

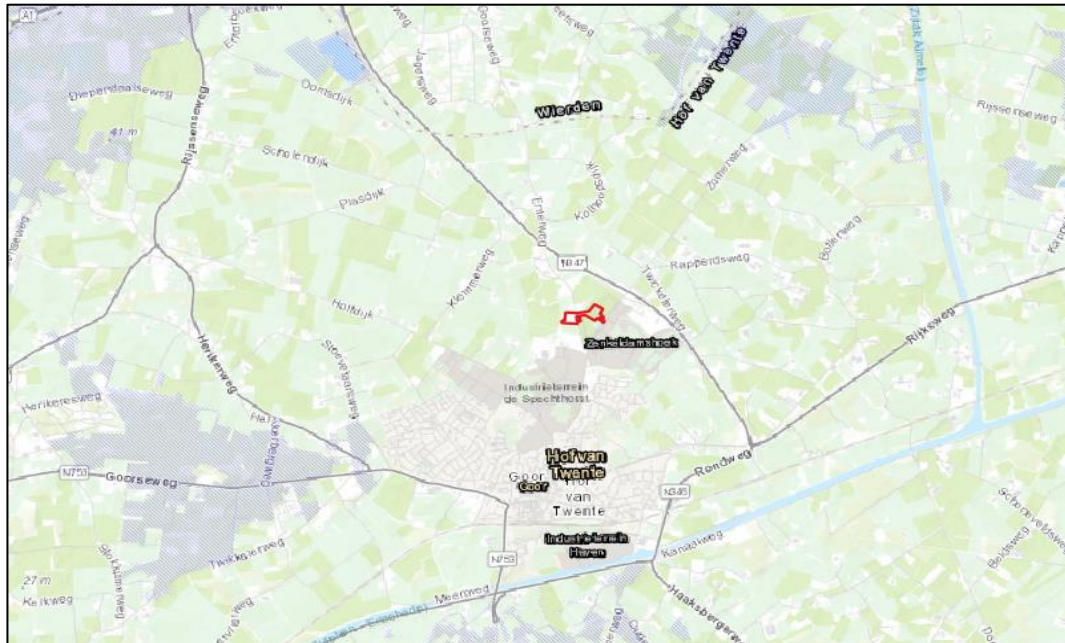
Het Natura 2000-gebied 'Borkeld' is onderdeel van een eindmorene tussen Hellendoorn en Lochem. Het gebied is gevarieerd door gradiënten in hoogte en tussen zandige, ijzerhoudende lemige en venige bodem. De vegetatie in het gebied bestaat aan de randen uit heide, jeneverbesstruweel en bos. In het centrale deel van het gebied ligt een voormalig hoogveen dat nu vergrast en enigszins verbost is. Ten westen hiervan komt een strook met vergraste natte heide voor die over gaat in een groter droog heidegebied. Het leemkuilengebied is deels vergraven en deels onvergraven. Als gevolg hiervan bestaat het uit een kleinschalig patroon van heischrale graslanden en natte heide, omgeven door bos. Het gebied is aangemerkt als habitatrictlijngebied met doelstellingen voor de habitattypen stuifzandheiden met struikheide, zandverstuivingen, zure vennen, vochtige heiden, droge heiden, jeneverbesstruwelen, heischrale graslanden, pioniervegetatie met snavelbiezen en oude eikenbossen.

Figuur 4.18. Ligging van het projectgebied (rood) ten opzichte Natura 2000-gebied Borkeld (rood gearceerd) (bron achtergrond: Esri).

4.3.2 Natuur Netwerk Nederland

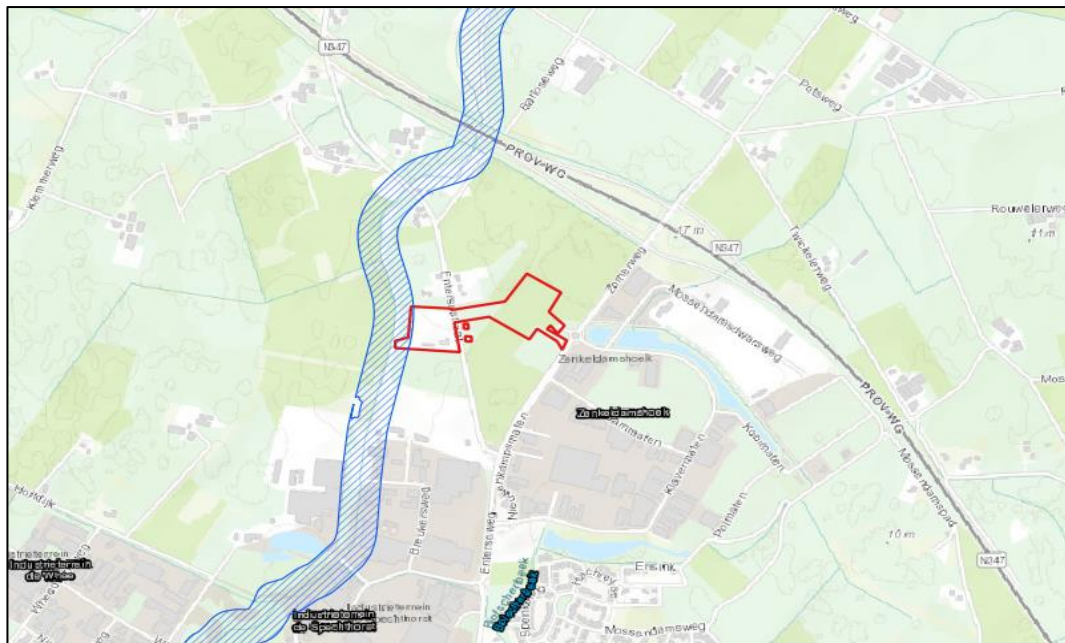
Het projectgebied is niet gelegen binnen een NNN-gebied (Figuur 4.19). Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt om ruim 2 kilometer ten noorden van het projectgebied.

Figuur 4.19. Projectgebied (rood) ten opzichte van het NNN (blauw gemarkeerd) (bron achtergrond: Esri).

4.3.3 Bos- en natuurgebieden buiten het NNN

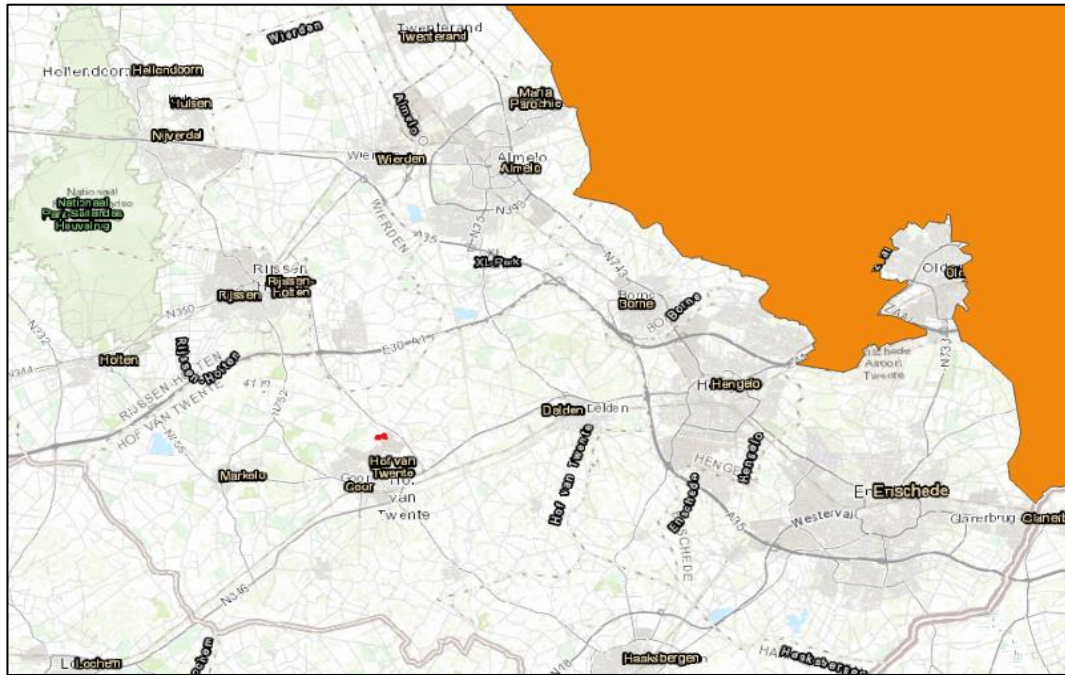
Het projectgebied loopt aan de westzijde, nabij watergang de Boven Regge, deels door een bos- en natuurgebied buiten het NNN (Figuur 4.20).

Figuur 4.20. Projectgebied (rood) ten opzichte van bos- en natuurgebieden buiten het NNN (bron achtergrond: Esri).

4.3.4 Nationale landschappen

Het projectgebied ligt op ruim 13 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Nationale Landschap 'Noordoost-Twente' (Figuur 4.21).

Figuur 4.21. Projectgebied (rood) ten opzichte van nationaal landschap 'Noordoost-Twente' (oranje) (bron achtergrond: Esri).

4.4 Beschermde houtopstanden

Mogelijk worden er enkele bomen gekapt ten behoeve van de werkzaamheden. Dit betreffen echter geen bomen met een oppervlakte van meer dan 0,1 hectare of een rij van meer dan 20 bomen. Deze bomen zijn daarom niet beschermd onder de Wet natuurbescherming en er zijn geen vervolgstappen wat betreft de bescherming van houtopstanden.

5 Toetsing

In [paragraaf 5.1](#) is de effectbepaling van het plan gegeven. In [paragraaf 5.2](#) worden de werkzaamheden getoetst aan de soortenbescherming (Wnb). Indien vervolgstappen aan de orde zijn, is dit aangeven in een tekstkader. In [paragraaf 5.3](#) wordt het plan getoetst aan het beschermingsregime van het N2000, NNN-gebieden, aanvullend provinciaal beleid en de Wet natuurbescherming (Wnb).

5.1 Effectbepaling plan

Van de volgende aspecten van de werkzaamheden moet het effect op de aanwezige beschermde natuurwaarden bepaald worden:

- Het aanleggen van een nieuwe locatie Greenfield op een agrarisch perceel;
- Het amoveren van drie hoogspanningsmasten;
- Het aanpassen van 1 mast naar een opstijgpunt en opnieuw plaatsen van 1 opstijgpunt;
- Het rooien van bomen en struiken binnen huidige projectie;
- Het bemalen van sleuven;
- Het aanleggen van kabels van station Brownfield naar Greenfield middels open ontgravingen.
- Het gebruik van de omgeving van de open ontgraving als werkterrein.

Ten behoeve van de werkzaamheden worden buiten de beschreven werkzaamheden geen gebouwen of watergangen aangetast. De planning van de werkzaamheden is nog onbekend, maar zullen voor 2023 nog niet aanvangen.

5.2 Effecten op beschermde soorten

5.2.1 Vogels

Jaarrond beschermde nesten

In de omgeving van de projectgebieden bevinden zich mogelijk jaarrond beschermde nesten van huismus, gierzwaluw, boerenzwaluw, huiszwaluw, boomvalk, buizerd, ransuil, torenvalk en slechtvalk

Effecten op nesten van huismus, gierzwaluw, huiszwaluw en boerenzwaluw zijn uitgesloten vanwege het niet aantasten van mogelijke nestlocaties, de afstand tot deze mogelijke nesten, de kleinschalige en tijdelijke aard van de werkzaamheden en de al aanwezige achtergrondstoring van de wegen en urbane omgeving waarnaast gewerkt wordt.

Eén van de te amoveren masten bevat een nest, welke gebruikt kan worden door boomvalk, buizerd, ransuil, torenvalk en slechtvalk. Tevens is er op een hoogspanningsmast naast het projectgebied, welke niet geamoveerd wordt, een nest waargenomen. Op het moment van veldbezoek werd geen activiteit waargenomen op deze nesten, maar de werkzaamheden zullen niet starten voor 2023 en mogelijk worden deze nesten dan wel gebruikt door één van de genoemde vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest. Het nest op de hoogspanningsmast welke niet geamoveerd wordt, ligt naast een drukke weg en op grote hoogte en zal door de werkzaamheden niet extra verstoord worden. Wel dient er voorafgaand aan de werkzaamheden een nader onderzoek plaats te vinden naar het gebruik van het nest op de te amoveren hoogspanningsmast. Indien het nest niet gebruikt blijkt te worden, kunnen de werkzaamheden plaatsvinden. Indien het nest wel gebruikt wordt door een vogel met een jaarrond beschermd nest, dient er een ontheffing te worden aangevraagd bij bevoegd gezag, de provincie Overijssel.

Algemene broedvogels

Alle inheemse broedvogels zijn tijdens het broeden wettelijk beschermd volgens de Vogelrichtlijn. Als er ten tijde van de beoogde start van de werkzaamheden vogels in, of binnen de verstoringszone van het projectgebied broeden, kunnen de werkzaamheden ter plaatse geen doorgang vinden totdat de jongen zijn uitgevlogen. Ontheffing voor algemene broedvogels wordt in de praktijk niet verleend, dit mede gezien bijna altijd alternatieven voorhanden zijn. Het verdient daarom de aanbeveling om de werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. Een wettelijk vastgestelde periode voor het broedseizoen bestaat niet, bepalend is of broedgevallen aanwezig zijn. Indicatieve datumgrenzen zijn 15 maart tot 15 juli, maar er bestaan, afhankelijk van het weer en de vogelsoort, vele uitzonderingen op deze regel.

Indien de werkzaamheden starten aan het begin van het broedseizoen, dan dienen broedgevallen binnen het project- en verstoringsgebied van de werkzaamheden voorkomen te worden. Het ongeschikt maken kan preventief gedaan worden door ruim voor het vogelbroedseizoen het gebied te ontdoen van geschikte nestgelegenheden of door het gebruik van vogelwerende middelen, zoals vlaggetjes of fluitlint in de bomen/struiken en op agrarische percelen.

De plaatsing en werking van deze middelen dient gecontroleerd te worden vanaf de plaatsing totdat de werkzaamheden zijn afgerond. door een ter zake kundig ecooloog. Tevens mogen de middelen geen versturende werking hebben op overige beschermde natuurwaarden zoals jaarrond beschermde nesten, marterachtigen, egels, grote vos of beschermde-gebieden.

Indien de werkzaamheden starten te midden van het broedseizoen, dient het project- en verstoringsgebied eerst door een ter zake kundige ecooloog gecontroleerd te worden op aanwezigheid van broedvogels. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het project- of verstoringsgebied, worden door de ter zake kundige ecooloog specifieke maatregelen voorgesteld en/of wordt (een deel van) het projectgebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden tot alle nesten, vanuit eigen beweging van de vogels, niet meer in gebruik zijn.

De genoemde maatregelen zijn globaal voor de projectgebieden beschreven, maar vergen wel vaak maatwerk in het veld. Daarom dienen activiteiten binnen het broedseizoen altijd onder begeleiding van een ter zake kundig ecooloog te worden uitgevoerd.

5.2.2 Vleermuizen

Vleermuizen zijn beschermde soorten en staan vermeld in bijlage IV van de Habitatrichtlijn. In het kader van de Wet natuurbescherming is daarom een aantal verbodsbepalingen ten aanzien van vleermuizen opgesteld die in principe niet overtreden mogen worden door onder andere een ruimtelijke ontwikkeling.

In gebouwen op locatie Brownfield en binnen de verstoringszone van het projectgebied bevinden zich mogelijk vleermuisverblijfplaatsen. Tevens dient de watergang Boven Regge mogelijk als essentiële vliegrouteondersteuning. Er kan verstoring van verblijfplaatsen en vliegroutes optreden door het gebruik van bouwverlichting. Een dergelijke verstoring kan tot gevolg hebben dat een verblijfplaats verlaten wordt of vleermuizen gedesoriënteerd raken. Deze versturende werking is in strijd met de verbodsartikelen uit de Wet natuurbescherming en dient dus voorkomen te worden.

Om effecten van lichtuitstraling te voorkomen wordt geadviseerd om, indien verlichting wordt gebruikt, deze weg te draaien van bomen, gebouwen en watergangen. Dit is zeker noodzakelijk in de schemer en nacht (van 1 uur voor zonsondergang tot 1 uur na zonopkomst) gedurende de

actieve periode van vleermuizen (circa 15 april t/m 15 oktober). Dit houdt in dat de verlichting naar beneden gericht dient te zijn en zo min mogelijk naar de omgeving mag uitstralen. Indien deze werkwijze wordt aangehouden, is een effect op vleermuisverblijfplaatsen en een mogelijk essentiële vliegroute uitgesloten.

5.2.3 Kleine marterachtigen en steenmarter

In het bosschage ten westen van de nieuwe locatie Greenfield bevinden zich mogelijk verblijfplaatsen van bunzing, wezel, hermelijn en steenmarter (Figuur 5.1). Potentiële verblijfplaatsen worden mogelijk fysiek aangetast. Dit is in strijd met de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming. Er is daarom duidelijkheid vereist omtrent de aanwezigheid van deze marterachtigen in de omgeving. Deze duidelijkheid kan verkregen worden door de uitvoering van een nader onderzoek.

Het nader onderzoek naar marterachtigen kan uitgevoerd worden met cameravallen, sporenbuizen en/of struikrovers. Gezien de mogelijke aanwezigheid van meerdere soorten, wordt een combinatie van methodes aangeraden. Op basis van de oppervlakte van het plangebied, dient minimaal één sporenbuis en één cameraval te worden ingezet. In de periode van maart tot en met augustus moeten de apparatuur vier weken worden geplaatst. Als gebruik wordt gemaakt van een struikrover is een onderzoeksperiode van drie weken voldoende.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied of dat aannemelijk is dat verblijfplaatsen aanwezig zijn van één of meerdere soorten, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Om de ontheffing te verkrijgen dient in ieder geval buiten de kwetsbare periode (15 maart tot en met augustus) wordt gewerkt of voor aanvang van deze periode het terrein ongeschikt gemaakt wordt. Tevens dienen compenserende maatregelen getroffen te worden door elders nieuw leefgebied te creëren. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat marterachtigen afwezig zijn, dan zijn er geen belemmeringen meer vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soortgroep.

5.2.4 Egel

In het bosschage ten westen van de nieuwe locatie Greenfield bevinden zich mogelijk verblijfplaatsen van de egel, zowel zomer- als winterverblijfplaatsen kunnen hier aanwezig zijn (Figuur 5.1). Potentiële verblijfplaatsen worden mogelijk fysiek aangetast. Dit is in strijd met de verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming. Er is daarom duidelijkheid vereist omtrent de aanwezigheid van de egel in de omgeving. Deze duidelijkheid kan verkregen worden door de uitvoering van een nader onderzoek.

Het nader onderzoek naar egels kan uitgevoerd worden met cameravallen, sporenbuizen en/of struikrovers. Op basis van de oppervlakte van het plangebied, dient minimaal één sporenbuis en één cameraval te worden ingezet. In de periode van maart tot en met augustus moeten de apparatuur vier weken worden geplaatst. Als gebruik wordt gemaakt van een struikrover is een onderzoeksperiode van drie weken voldoende.

Indien uit het nader onderzoek blijkt dat verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied of dat aannemelijk is dat verblijfplaatsen aanwezig zijn van de egel, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Om de ontheffing te verkrijgen dient in ieder geval buiten de kwetsbare periode (15 maart tot en met augustus en winternest ook van november t/m maart) wordt gewerkt of voor aanvang van deze periode het terrein ongeschikt gemaakt wordt. Tevens dienen compenserende maatregelen getroffen te worden door elders nieuw leefgebied te creëren. Indien uit het nader onderzoek blijkt dat de egel afwezig is, dan zijn er geen belemmeringen meer vanuit de Wet natuurbescherming ten aanzien van deze soortgroep.

Figuur 5.1. Projectgebied met locatie Brownfield (bruin), locatie Greenfield (groen) en boschage met mogelijke verblijfplaatsen van bunzing, wezel, hermelijn, steenmarter en egel (blauw gearceerd)(Bron achtergrond: Esri).

5.2.5 Grote vos

Ten westen van nieuwe locatie Greenfield is een boschage aanwezig met ook enkele wilgenbomen. Wanneer deze wilgenbomen gebruikt worden als waardplant door de grote vos en deze verwijderd worden, worden mogelijk rupsen/eitjes van de grote vos vernietigd. Dit is in strijd met de Wet natuurbescherming. Het is daarom aanbevolen om de wilgenbomen rond het projectgebied niet te verwijderen of aan te tasten, zodat er geen negatieve effecten zijn op de grote vos. Wanneer deze bomen wel verwijderd moeten worden, dient er een nader onderzoek te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van de grote vos in dit boschage.

5.3 Effecten op beschermde gebieden

5.3.1 Effecten op Natura 2000-gebieden

Uit de bureaustudie blijkt dat Natura 2000-gebied 'Borkeld' is gelegen op ruim 5 kilometer ten noordwesten van het projectgebied. Overige Natura 2000-gebieden liggen op meer dan vijf kilometer afstand. Gezien de relatief kleine en kortdurende ingreep, de afstand en de aanwezigheid van tussenliggende afschermende elementen, zoals bomenrijen, glooiingen in het landschap en de tussenliggende wegen, kunnen effecten door storingsfactoren zoals verdroging, versnippering, of verstoring door geluid, licht en trillingen op voorhand worden uitgesloten. Negatieve effecten van verzuring en vermisting ten gevolge van stikstofdepositie via de lucht kunnen niet op voorhand uitgesloten worden, maar sinds 1 juli 2021 geldt voor een tijdelijke verhoogde stikstofdepositie tijdens de aanlegfase, het wijzigen of het verwijderen van een bouwwerk geen vergunningplicht meer. Wel moet de stikstofuitstoot zo veel als mogelijk ingeperkt worden.

5.3.2 Effecten op het NNN

Het projectgebied is niet gelegen binnen een NNN-gebied. Het dichtstbijzijnde NNN-gebied ligt op ruim 2 kilometer ten noorden van het projectgebied. De provincie Overijssel kent geen externe werking op NNN-gebieden. Er zijn dus geen negatieve effecten op deze NNN-gebieden en er hoeven geen vervolgstappen in acht te worden genomen.

5.3.3 Effecten op Bos- en natuurgebieden buiten het NNN

Het projectgebied loopt aan de westzijde, nabij watergang de Boven Regge, deels door een bos- en natuurgebied buiten het NNN. Wanneer de werkzaamheden binnen dit gebied plaatsvinden, zoals bemaling of open ontgravingen, worden mogelijk potentiële natuurwaarden van dit gebied aangetast. Het is aanbevolen om voorafgaand aan de werkzaamheden met bevoegd gezag, de provincie Overijssel te overleggen over mogelijke maatregelen en vervolgstappen om de natuurwaarden van dit Bos- en natuurgebied buiten het NNN niet aan te tasten.

5.3.4 Effecten op Nationale Landschappen

Het projectgebied ligt op ruim 13 kilometer afstand van het dichtstbijzijnde Nationale Landschap 'Noordoost-Twente'. Vanwege de afstand en tussenliggende elementen worden negatieve effecten op dit Nationale Landschap uitgesloten.

6 Bronnen

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2019. Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogels in Overijssel ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. 2019.

Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. (z.d.). Informatiepagina Natura 2000-gebieden. Geraadpleegd van <https://www.natura2000.nl/>

SOVON Vogelonderzoek Nederland 2002. Atlas van de Nederlandse broedvogels 1998-2000. SOVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Creemers, Raymond C.M. & Jeroen J.C.W. van Delft, 2009. De amfibieën en reptielen van Nederland. RAVON, Naturalis, KNNV Uitgeverij & EIS-Nederland, Leiden.

Zoogdiervereniging (z.d.). Informatiepagina's soorten. Geraadpleegd van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten>

Vlinderstichting (z.d.). Informatiepagina's vlinders. Geraadpleegd van <https://www.vlinderstichting.nl/vlinders>

Floron (z.d.). Verspreidingsatlas vaatplanten. Geraadpleegd van <https://www.verspreidingsatlas.nl/vaatplanten>

NDFF (Nationale Databank Flora en Fauna). Geraadpleegd 27 april 2022.

Bijlagen

Bijlage 1: Wettelijk kader

Een van de doelen van de Wnb is de bescherming van inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden toegebracht aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk. Hiernavolgend wordt uitgelegd welke verbodsbepalingen gelden, welke vrijstellingen er gelden en op welke gronden ontheffingen kunnen worden aangevraagd.

Verbodsbepalingen soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die onder andere zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb. In het tekstkader van deze Bijlage (zie volgende pagina) staan de artikelen uitgeschreven. Het gaat om de volgende drie categorieën:

- soorten van de Vogelrichtlijn;
- soorten van de Habitatrichtlijn, inclusief bijlage I en II uit Verdrag van Bern en bijlage I uit Verdrag van Bonn;
- 'andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora'), oftewel de Nationale soorten.

Voor soorten vallend onder bovenstaande beschermingsregimes geldt dat ze in principe niet (opzettelijk) gedood en verstoord mogen worden, ook verblijfplaatsen mogen niet vernietigd worden. Bij Vogelrichtlijnsoorten is opgenomen dat verstoring is toegestaan indien de verstoring niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende soort. Dit geldt echter niet voor Habitatrichtlijnsoorten, inclusief bijlage I en II Bern en bijlage I Bonn (zie Tabel A van deze bijlage voor een uiteenzetting van soorten. Voor de 'andere soorten' geldt dat verstoring is toegestaan. Soorten die zijn opgenomen in bijlage A en B van de Wnb ('andere soorten') zijn opgenomen in tabel B en C van deze Bijlage.

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming artikel 3.1, 3.5 en 3.10

Artikel 3.1 Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen.
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben.
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen.
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Artikel 3.5 Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, met uitzondering van de soorten, bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen.
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.

Artikel 3.10 Beschermingsregime andere soorten

1. Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:
 - a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
 - b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of
 - c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onttwortelen of te vernielen.
2. Artikel 3.8, met uitzondering van het derde en vierde lid, is van overeenkomstige toepassing op de verboden, bedoeld in het eerste lid, met dien verstande dat, in aanvulling op de redenen, genoemd in het vijfde lid, onderdeel b, de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling ook verband kan houden met handelingen:
 - a. in het kader van de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
 - b. ter voorkoming van schade of overlast, met inbegrip van schade aan sportvelden, schietterreinen, industrieterreinen, kazernes, of begraafplaatsen;
 - c. ter beperking van de omvang van de populatie van dieren, in verband met door deze dieren ter plaatse en in het omringende gebied veelvuldig veroorzaakte schade of in verband met de maximale draagkracht van het gebied waarin de dieren zich bevinden;
 - d. ter voorkoming of bestrijding van onnodig lijden van zieke of gebrekkige dieren;
 - e. in het kader van bestendig beheer of onderhoud in de landbouw of bosbouw;
 - f. in het kader van bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer;
 - g. in het kader van bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een bepaald gebied, of
 - h. in het algemeen belang.
3. De verboden, bedoeld in het eerste lid, onderdelen a, en b, zijn niet van toepassing op de bosmuis, de huisspitsmuis en de veldmuis voor zover deze dieren zich in of op gebouwen of daarbij behorende erven of roerende zaken bevinden.

Tabel A. Soorten die vallen onder artikel 3.5 (Habitatrichtlijn bijlage IV, Bern bijlage II, Bonn bijlage I).

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	boomkikker	Zoogdieren <i>landzoogdieren</i>	hamster
	geelbuikvuurpad		otter
	heikikker		bever
	kamsalamander		hazelmuis
	knoflookpad		lynx
	rugstreeppad		noordse woelmuis
	vroedmeesterpad		wilde kat
	poelkikker		wolf
Dagvlinders	moerasparelmoervlinder	Zoogdieren <i>vleermuizen</i>	baardvleermuis
	apollovlinder		bechsteins vleermuis
	boszandoog		bosvleermuis
	donker pimperlblaauwtje		brandts vleermuis
	grote vuurvlinder		franjestaat
	pimperlblaauwtje		gewone grootoorvleermuis
	tijmblaauwtje		grijze grootoorvleermuis
	zilverstreephooibeestje		grote hoefijzerneus
Haften	oeveraas		grote rosse vleermuis
Kevers	brede geelrandwaterroofkever		ingekorven vleermuis
	gestreepte waterroofkever		kleine dwergvleermuis
	juchtleerkever		kleine hoefijzerneus
	vermiljoenkever		laatvlieger
Libellen	mercuurwaterjuffer		meervleermuis
	bronslibel		mopsvleermuis
	gaffellibel		noordse vleermuis
	gevlekte witsnuitlibel		rosse vleermuis
	groene glazenmaker		ruige dwergvleermuis
	noordse winterjuffer		tweekleurige vleermuis
	oostelijke witsnuitlibel		vale vleermuis
	rivierrombout		watervleermuis
	sierlijke witsnuitlibel		gewone dwergvleermuis
Nachtvlinders	teunisbloempijlstaart	Zoogdieren <i>zeezoogdieren</i>	walrus
Reptielen	Dikkopschildpad, kemp's zee-schildpad, lederschildpad, soepschildpad		Bultrug, gewone vinvis
	gladde slang		bruinvis dwergpotvis
	muurhagedis		gestreepte dolfijn
	zandhagedis		gewone dolfijn
Sporenplanten	geel schorpioenmos		gewone spitsdolfijn
	tonghaarmuts		grijze dolfijn
	kleine vlotvaren		kleine zwaardwalvis
Vissen	steur		narwal
	houting		orka
Weekdieren	bataafse stroommossel		tuimelaar
	platte schijfhoren		witflankdolfijn, witsnuitdolfijn
Zaadplanten	liggende raket, zomerschroeforchis		noordse vinvis, potvis
	drijvende waterweegbree		butskop
	groenknolorchis		dwergvinvis
	kruipend moerasscherm		griender, witte dolfijn
			spitsdolfijn van gray

Tabel B. “Overige Soorten” onderdeel A behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel a.

Soortgroep	Nederlandse naam	Soortgroep	Nederlandse naam
Amfibieën	Alpenwatersalamander	Vissen	Beekdonderpad
	Bruine kikker*		Beekprik
	Gewone pad*		Elrits
	Kleine watersalamander*		Europese rivierkreeft
	Meerkikker*		Gestippelde alver
	Middelste groene kikker*		Grote modderkruiper
	Vinpootsalamander		Kwabaal
	Vuursalamander		
Dagvlinders	Aardbeivlinder	Zoogdieren	Aardmuis*
	Bosparemoervlinder		Boommarter
	Bruin dikkopje		Bosmuis*
	Bruine eikenpage		Bunzing**
	Donker pimperlblauwtje		Damhert
	Duinparemoervlinder		Das
	Gentiaanblauwtje		Dwergmuis*
	Grote paremoervlinder		Dwergspitsmuis*
	Grote vos		Edelhert
	Grote vuurvlinder		Eekhoorn
	Grote weerschijnvlinder		Egel*
	Iepenpage		Eikelmuis
	Kleine heivlinder		Gewone bosspitsmuis*
	Kleine ijsvogelvlinder		Gewone zeehond
	Kommavlinder		Grote bosmuis
	Pimperlblauwtje		Grijze zeehond
	Sleedoorpage		Haas*
	Spiegeldikkopje		Hermelijn**
	Veenbesblauwtje		Huisspitsmuis*
	Veenbesparemoervlinder		Konijn*
	Veenhooibeestje		Molmuis
	Veldparemoervlinder		Ondergrondse woelmuis*
Reptielen	Zilveren maan		Ree*
	Adder		Rosse woelmuis*
	Hazelworm		Steenmarter
	Levendbarende hagedis		Tweekleurige bosspitsmuis*
Libellen	Ringslang		Veldmuis*
	Beekkrombout	Kevers	Veldspitsmuis*
	Bosbeekjuffer		Vos*
	Donkere waterjuffer		Waterspitsmuis
	Gevlekte glanslibel		Wezel**
	Gewone bronlibel		Wild zwijn
	Hoogveenglanslibel		Woelrat*
	Kempense heidelibel		
	Speerwaterjuffer		Vliegend hert

Soorten met een asterisk (*) zijn opgenomen in provinciale vrijstellingen. Soorten met een dubbele asterisk (**) zijn in alle provincies, behalve Noord-Holland en Noord-Brabant, vrijgesteld. In Limburg is daarnaast de molmuis vrijgesteld, in Friesland de steenmarter en in Noord-Brabant het wild zwijn. Voor Limburg geldt dat in bepaalde perioden van het jaar de hazelworm, levendbarende hagedis, steenmarter en de eekhoorn vrijgesteld zijn.

Tabel C. “Overige Soorten” onderdeel B behorend bij artikel 3.10, eerste lid, onderdeel c.

Soortgroep	Nederlandse naam	Nederlandse naam	Nederlandse naam
Planten	Akkerboterbloem	Groensteel	Roggelelie
	Akkerdoornzaad	Groot spiegelklokje	Rood peperboompje
	Akkerogentroost	Grote bosaardbei	Rozenkransje
	Beklierde ogentroost	Grote leeuwenklauw	Ruw parelzaad
	Berggamander	Honingorchis	Scherpkruid
	Bergnachtorchis	Kalkboterbloem	Schubvaren
	Blaasvaren	Kalketrip	Schubzegge
	Blauw guichelheil	Karhuizeranjer	Smalle raai
	Bokkenorchis	Karwijselie	Spits havikskruid
	Bosboterbloem	Kleine ereprijs	Steenbraam
	Bosdravik	Kleine Schorseneer	Stijve wolfsmelk
	Brave hendrik	Kleine wolfsmelk	Stofzaad
	Brede wolfsmelk	Kluwenklokje	Tengere distel
	Breed wollegras	Knollathyrus	Tengere veldmuur
	Bruinrode wespenorchis	Knolspirea	Trosgamander
	Dennenorchis	Korensla	Veenbloembies
	Dreps	Kranskarwij	Vliegenorchis
	Echte gamander	Kruiptijm	Vroege ereprijs
	Franjementiaan	Lange zonnedaauw	Wilde averuit
	Geelgroene wespenorchis	Liggende ereprijs	Wilde ridderspoor
	Geplooid vrouwenmantel	Moerasgamander	Wilde weit
	Getande veldsla	Muurbloem	Wolfskers
	Gevlekt zonneroosje	Naakte lathyrus	Zandwolfsmelk
	Glad biggenkruid	Naaldenkervel	Zinkviooltje
	Gladde zegge	Pijlscheefkalk	Zweedse kornoelje
	Groene nachtorchis		

Zorgplicht

In de Wet natuurbescherming is in artikel 1.11 de zorgplicht opgenomen. In het tekstkader Hiernavolgend staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving.
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel
 - b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevegd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of
 - c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
3. Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

De zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit betekent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Vrijstellingen

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Wnb. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied en de provincie waarin de activiteit plaatsvindt. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden.

Provinciale Vrijstelling Nationale soorten ('andere soorten').

Met betrekking tot de 'andere soorten' zijn per provincie beleidsregels opgesteld waarin voor een deel van deze soorten vrijstelling is verleend. Het Rijk heeft ook een vrijstelling gemaakt voor projecten die vallen onder hun bevoegdheid (projecten van nationaal belang). Zoals ook te herleiden is uit de tabel (tabellen A en B), hangt het per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies.

Indien de Nationale soorten niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Ontheffingen

Indien een soort niet onder een vrijstelling valt of niet gewerkt kan worden volgens een gedragscode, dient er een ontheffing te worden aangevraagd. Deze moet ingediend worden bij het bevoegd gezag. Dit is de provincie waarin de activiteit plaatsvindt.

Een ontheffingsaanvraag wordt getoetst aan drie criteria:

1. Er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
2. De activiteit leidt niet tot verslechtering van de staat van instandhouding; en
3. Er is sprake van een in de wet genoemd belang.

In tabel D worden de belangen waaronder een ontheffing kan worden aangevraagd, opgesomd. Let daarbij op dat er voor Nationale soorten ('andere soorten') meer ontheffingsgronden beschikbaar zijn dan voor de beschermde soorten onder artikel 3.1 en 3.5. Indien de activiteit bestaat uit een ruimtelijke inrichting of ontwikkeling zou alleen een ontheffing afgegeven kunnen worden voor Nationale soorten. Mochten desondanks soorten uit de Vogel- en/of Habitatrichtlijn, Bern en Bonn voorkomen bij ruimtelijke ontwikkelingen, dan kunnen mitigerende maatregelen worden opgesteld. Er kan dan voor de zekerheid een ontheffing worden aangevraagd om de mitigerende maatregelen goed te keuren.

Tabel D. Ontheffingsgronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).

Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	X	X	X
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	X	X	X
3	Opsomming van: volksgezondheid en openbare veiligheid	X	X	X
	veiligheid van luchtverkeer	X	Nee	X
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	X	X	X
	ter bescherming van Flora en Fauna	X	X	X
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	X	X	X
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	X	X
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	X
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud, algemeen belang	Nee	Nee	3.10 2a-g

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor Nationale soorten ('andere soorten') welke zijn opgenomen in de provinciale vrijstellingen geldt een vrijstelling. Dit betekent dat u geen ontheffing van de Wet natuurbescherming hoeft aan te vragen, maar u wel de zorgplicht moet nakomen. Voor Nationale soorten die niet zijn vrijgesteld, dient u een ontheffing beschermde soorten aan te vragen of te werken conform een gedragscode.

Voor soorten van de Vogel- en Habitatrichtlijn, Conventie van Bern en Conventie van Bonn geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden. Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing beschermde soorten aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij het bevoegd gezag. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Het bevoegd gezag zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Overgangsrecht

In het Besluit natuurbescherming is opgenomen dat de ontheffingen afgegeven onder het oude recht, gelden als ontheffingen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften, beperkingen en voorwaarden gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Op het tijdstip van inwerkingtreding van de Wnb zullen de onafgeronde ontheffing aanvragen, ingediend vóór inwerkingtreding, conform de nieuwe wet worden behandeld. Ontheffing aanvragen van voor de inwerkingtreding zullen worden afgehandeld door RVO. Aanvragen die later ingediend worden zullen afgehandeld worden door de provincies (of het Rijk).

De gedragscodes worden verlengd tot het moment van in werking treden van de Wet natuurbescherming en de nieuwe gedragscodes definitief zijn goedgekeurd.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

De nieuwe naam voor de ecologische hoofdstructuur (EHS), het NatuurNetwerk Nederland (NNN). De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV). In 2013 is het natuurbeleid gedecentraliseerd naar de provincies. In hetzelfde jaar hebben de twaalf provincies met de staatssecretaris van het ministerie van EZ definitieve afspraken gemaakt in het Natuurpact. In 2014 werd de term 'EHS' vervangen door 'NNN'.

Dit beleid blijkt noodzakelijk te zijn doordat de Nederlandse natuur steeds meer onder druk staat, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt het NatuurNetwerk Nederland (NNN).

Het NNN is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. Het NNN kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur. Het NNN bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

Het NNN is een plan in uitvoering. De doelstelling van het Natuurpact is om 80.000 hectare nieuwe natuur in te richten vóór 2027.

Natura 2000-gebieden

In de Wnb zijn bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn verwerkt. De Europese richtlijnen verplichten de lidstaten gebieden aan te wijzen met speciale beschermingszones (de Natura 2000-gebieden). Het doel hiervan is om de aangewezen habitattypes en habitats van soorten in een gunstige staat van instandhouding te behouden of te herstellen.

De lidstaten moeten maatregelen treffen om de kwaliteit van deze habitats en habitats van soorten niet te laten verslechteren of te voorkomen dat er geen storende factoren optreden voor de soorten waarvoor de zones zijn aangewezen.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht. Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het Ministerie van Economische Zaken dit.

Bestaand gebruik

Voor handelingen die op 31 maart 2010 bekend waren bij het gevoegd gezag en die sinds deze datum niet meer in betekenende mate zijn gewijzigd is het niet meer noodzakelijk om een vergunning aan te vragen. Deze datum kan van een later tijdstip zijn indien een Natura 2000-gebied na 31 maart 2010 is aangewezen als beschermd gebied. Zie ook artikel 2.9 lid 2.

Overgangsrecht

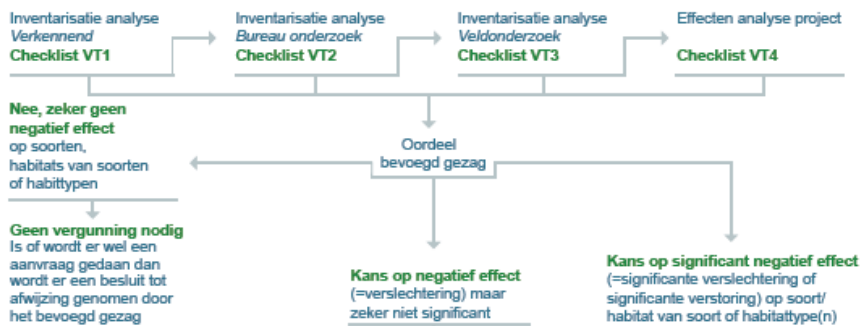
In de Wnb (artikel 9.4) is opgenomen dat de vergunningen afgegeven onder het oude recht, gelden als vergunningen onder de Wet natuurbescherming. Daarbij blijven dezelfde voorschriften gelden. Dit geldt eveneens voor omgevingsvergunningen en vvgb's.

Beschermde Natuurmonumenten hebben vanaf inwerkingtreding van de Wnb niet langer een beschermde status. Daardoor zijn deze gebieden alleen nog ruimtelijk beschermd (Barro, bestemmingsplannen).

Het volgende schema toont de vergunningprocedure in het kader van de Natuurbeschermingswet. Een Voortoets geeft aan of er wel of geen (negatieve) negatieve effecten zijn te verwachten. Zijn er geen negatieve effecten te verwachten, dan hoeft er geen vergunning beschermde gebieden aangevraagd te worden. Indien er kans is op negatieve effecten, kan een habitattoets een verdiepingsslag geven om aan te tonen hoe groot deze negatieve effecten zijn. Mocht er kans zijn op significant negatieve effecten, is het mogelijk om een ADC-toets uit te voeren. Wordt er voldaan aan de eisen, dan kan er een vergunning worden afgegeven met voorschriften en beperkingen.

VOORTOETS

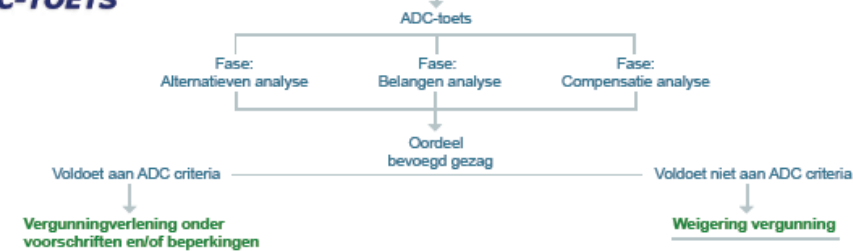
INVENTARISATIE VOORTOETS: De voortoets is niet verplicht maar wel verstandig om uit te voeren. Alle fasen VT1 t/m VT4 kunnen onderdeel zijn van de voortoets.
Het kan ook zijn dat al na fase VT1 de effecten bekend zijn. Het bevoegd gezag moet die conclusie trekken.

HABITATTOETS

ADC-TOETS

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Tolhuisweg 57
8443 DV HEERENVEEN
Postbus 24
8440 AA HEERENVEEN
T. 0513-634567
E. Reinier.raap@anteagroup.nl

www.anteagroup.nl